

2-10-0

БЮЛЕТЕНЬ

Пробогу 10. ОУН

С
Л
А
В
А

У
К
Р
А
Ї
Н
І
!

СВОБОДА НАРОДАМ!

СВОБОДА ЛЮДИНІ!

ЗА УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ СОБОРНУ ДЕРЖАВУ !

БЮЛЕТЕНЬ Ч. 3.

ПРОВІДУ ЮНАЦТВА ОУН

/Тільки для внутрішнього вжитку!/
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ЮНАЦЕ,
ЮНАЧКО! - БУДЬ ОДЕРЖИМИМ НАЦІОНАЛІСТОМ!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ОДЕРЖИМИСТЬ - це не художність. І не науковість. І навіть не публіцистичність. Одержимість - це зовсім окрема субстанція, необхідний поряд з іншими компонент для повноцінного духового життя. Можна мати чудові руди - але вони ніколи не перетворюються у сплав, не оживуть без необхідної температури в печі. Можна мати великі духові скарби - але їх просто не помітять, доки не візьметься за них одержима людина і не розтопить їх в горщілі своєї одержимості. Фінівський загаль не знав, чим він володіє, доки Ленінград не зібрав епос "Калевала" і не показав усім, що це таке. Були Тичина і були його геніальні вірші - але з таким скарбом у руках, він не мав сили зробити у к а ї н ц я м и навіть найближчих, виховати їх так, щоб вони розмовляли українською мовою. Чого ж забракло? На холодній волі, приспаній сибірськими снігами, не було вже жодної одержимості - жодної з тих, що розліталися колись золотими водоспадами і розпалили пожежу українського відродження двадцятих років. А Симоненко чи Вінграновський одним доторком пробуджували в людях заснулу українську душу, робили їх живими.

Це й була місія шестидесятників: принести в замерзлу українську дійсність іскру одержимості...

Маленький гурт людей у Києві розбрикував іскри на цілу Україну і де вони падали - відразу танув довголітній лід байдужості і нігілізму. Кожне слово їх палахкотіло одержимістю, фанатичною ненавистю до холодних і слизьких, фанатичним бажанням прискорити кінець льодовиковому періодові на Україні.

Валентин ПОРОЗ/"СЕРЕД СНІГІВ"/.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ПОСТІЙ

ВЕРЕСЕНЬ

1975 Р.

ПРОВІД ЮНАЦТВА ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Дмитро ГЕРОДОТ

УКРАЇНСЬКІЙ ЖІНЦІ

Ми знаємо жінку, що матір'ю зветься,
Що почесне місце займа між людей,
Так боляче серце нічим не б'ється,
Як матері серце за рідних дітей.

Ми знаємо жінку, як промінь яскраву,
Принадну, чарівну, чутливу, ясну,
Ту жінку натхненну і ніжну-ласкаву,
Яку ми кохаєм, як сонце, весну.

І першу, і другу ми раді вітати,
Але найдорожча нам жінка-борець.
Для неї пісні я хотівби співати,
Для неї плету я лавровий вінець.

Вона не зітхання несе в Україну,
А кидає працю у вирій змагань,
Готова, як мати за рідну дитину,
За край свій віддати життя без вагань.

Для неї дорожча її Батьківщина,
Ніж радість кохання, ніж сльози дітей,
Прийми ж привітання від брата, від сина,
Українська жінко, у свій ювілей...

Юначкам ОУН !

1975 рік є проголошений ООН Міжнароднім Роком Жінки.. Це дає особливу нагоду для представлення чужинному світові в якому невідлучному стані знаходиться українська жінка під московським режимом. Також, це дає корисну нагоду стати в обороні українських жінок, які як політичні в'язні, знаходяться в тюрмах і концтаборах московської імперії.

Станьте в обороні української жінки-політв'язня та ведіть акції в обороні прав української жінки в Україні!

ДУХОВЕ ОБЛИЧЧЯ СУЧАСНОГО СТОЛІТТЯ

Людину нашого часу характеризує фантастичний прогрес у техніці та модернізації цивілізаційних надбань. Вона будує модерні міста, в яких пнеться у височінь, вона модернізує індустрію, удосконалює винаходи, мандрує в космос, зробивши свій перший крок на місяці. Вона думає про лети на інші планети, хоче здобути таємниці вічного і незбагнутого всесвіту.

Але, коли б так спитати сучасну модерну людину, чи вона відчувається щасливою, чи вона в своєму маленькому внутрішньому всесвіті мікрокосмосі знаходить повний спокій, повну духовну гармонійність, заледви чи знайшли б ми багато таких сучасних людей, які дали б нам позитивну, в такій чи іншій мірі, відповідь. Кожна людина, яка намагається хоч трішки глибше аналізувати нашу добу, стверджує, що вона дуже химерна, що сучасне людство живе в неспокої і в невпевності майбутнього.

Особливістю нашої сучасної доби, яку називаємо модерною чи атомною це виразна криза культури а з другої сторони поступ в технології й автоматизації. Під впливом трьох цивілізаційних чинників – машини, маси і міста постає деперсоналізація людини, губиться її індивідуальність. Ортега і Гассет – еспанський мислитель у своєму знаменному творі "Ля ребеліон де ля масас" писав, що людина маси вірить, що цивілізація в якій вона народилася і якою вона користується, така ж по її думці нормальна і природня, що іншою її не можна собі уявити. Людину маси не цікавлять основні вартості культури. Вона повертається в примітива, бо не може вдержати кроку з поступом своєї власної цивілізації.

Цивілізації гинули через недостатність своїх засад. У давніх Греції і в Римі збанкрутувала не людина, а засада. В нашому часі банкрутує людина. Наш час знаменується перевагою маси. В інтелектуальному житті помітний тріумф псевдоінтелектуалістів і примітивізація науки. Маса розчавлює під собою все, що є відмінне від неї, все індивідуальне. Хто не схожий на всіх, хто не думає як усі – важко йому жити.

Живемо в часі духового регресу людства. Людина починає вірити, що в техніці й перевазі цивілізаційних процесів є її призначення, забуваючи, що Бог Абсолют дав їй вище призначення. Техніка ще далеко не означає найвищого ступеня людської творчості. Твори Мікельанджелля, Леонардо да Вінчі, Шекспіра, Гете, Канта, і твори безконежного ряду особистостей, що своєю духовою творчістю збагатили скарбницю людського генія – це продукт людського розуму і душі. Це світ духових процесів, який лишається вічним у житті людства.

Трагізм нашого часу полягає в тому, що людина будує

ДОРОГІ ДРУЗІ,

ЧЛЕНИ ЮНАЦЬКОГО СЕКТОРУ ОУН!

Після кількالكітньої перерви даємо до Ваших рук нове чергове видання — БЮЛЕТЕНЬ Ч. 3. ПРОВОДУ ЮНАЦТВА ОУН.

Поспішаючи з поновом видання ми насамперед використали зібрані давніше матеріали, які мають виховно-вишкільне значення, але в ніякому разі вони не представляють повний образ змісту, яким будуть заповнені сторінки чергових номерів нашого юнацького журналу.

Основною перешкодою наслідком якої припинено появу "Бюлетеню" це брак вільної до редакції людини і співпрацівників, які б самі опрацьовували матеріали та організували б інших, зокрема з-посеред організованого Юнацтва до співпраці у цьому ж, так корисному і потрібному виданні.

До тепер для "Бюлетеню" було визначено такі завдання:

1. Вдержувати контакт поміж проводом, виховниками і членами Юнацтва ОУН,
2. Інформувати про справи до яких має відношення Організація,
3. Розробляти проблематику ОУН/для виховно-вишкільних потреб/,
4. Бути посібником в організаційній праці Ю ОУН.

У практиці виявляється, що завдання "Бюлетеню" треба уточнити і доповнити, щоб майбутні співпрацівники знали, який їм готувати матеріал для юнацького видання. В цій справі буде окреме звернення від редакції "Бюлетеня".

Провід Юнацтва ОУН має тепер кращі умовини, якщо йдеться про можливості видавати "Бюлетень" періодично і безпереривно. Але якість і різnorodність його змісту, як також і справа, як часто видавати журнал, залежатиме головно від того, як багато з юнацтва і виховників буде співпрацювати з редакцією.

Тому вже тепер заохочується членство юнацького сектору ОУН до співпраці. Проситься надсилати усе, що вже готове і було використане в праці на відтинку Юнацтва ОУН.

РЕФЕРЕНТУРА ЮНАЦТВА
ПРОВОДУ ОУН.

ракети й летить на місяць, прищеплює серце, планує будувати міста під водою, розвиває і вдосконалює техніку, часто до перфектності, проте губить свої духові цінності. Вона губить Бога, нехтує мораллю, вона думає про самозбагачення, вона буденіє і примітивізується. Яскраві приклади цього дає нам сучасне життя американського народу. В ЗСА зі шкіл викинули релігію. В цій країні, де є високий добробут збільшилися кримінальні злочини, п'янство і венеричні хвороби. Як продукт сучасного духового зубожіння по вулицях американських міст волочаться всякі бітніки, гіппіси та інші паразити суспільства. Це специфічний тип людей, у стократ гірший за старинних грецьких циніків. Сучасні молоді брудні бородаті не мають ніякої цілі, втратили сенс призначення свого життя. Для них немає нічого святого, нічого великого, нічого ідеального. Власне тих паразитів і використовує комуністична агентура та різні темні сили, які розкладають сучасний західний вільний світ.

Свого часу американець Ален Мекінтош помістив редакційний коментар у часописі "Рок Каунти Гералд", який виходить у місті Луверн у стеїті Міннесота, і цей коментар викликав прихильний відгомін серед здорово думаючого патріотичного американського населення.

Він писав: "Мені набридло дивитися на неголених довговолосих молодиків і дівчурів, які вихваляються, що вони репрезентують "нову хвилю" в Америці і глузують зі старомодних чеснот гідності і моралі, з допомогою яких америка стала великою.

Мені набридло дивитися як усякі бородаті боми шикуються в пікетувальні ряди і роблять сидячі страйки та кричать, що вони воліють китайський комунізм як американський капіталізм".

З тривогою спостерігаємо як з катедр університетських явно й відкрито голоситься комунізм, як "годується" маси і молодь сексом, як дегенеруються тисячі молоді вживаючи наркотики.

З тривогою спостерігаємо як християнський світ стає пасивним супроти наступу нігілізму, атеїзму, релігійного індіферентизму, як не ставить ніякого спротиву темним силам, які намагаються позбавити сучасну людину її національно-патріотичних почувань, зробити народи аморфною масою без ідейних настанов і духовости.

Ми є свідками ще одного, дуже цікавого явища, а саме, масових студентських розрухів, страйків і бунтів, які розбурханими хвилями прокочуються вже більше двох років у вільному світі. Це явище вивчають соціологи і психологи з особливим заінтересуванням і стараються знайти на це пояснення.

Багато соціологів і психологів вважає, що корінь лиха криється в сучасних родинах, які не прив'язують належної уваги правильному вихованню своїх дітей, не дбають, щоб батьківський авторитет був респектований дітьми, а своєю безвідповідальною поведінкою чи відношенням до суспільства, вони дають дуже злий приклад своїм дітям, і доводять до того, що молодь починає ставитися негативно до норм організованого суспільного життя, нехтує духовними цінностями і стає байдужою до життєвих настанов. Вона виростає нездисциплінованою, нервовою і в своєму егоцентризмі втрачає ціль життя. Розкладницькі течії та різні лженауки, що їх вона сприймає навіть з університетських катедр, доводять її до того, що вона виходить на вулицю і починає бунтуватися. Коли ж вона бунтується за справедливі вимоги, скажемо, за потребу потрібних реформ вищого шкільництва, поліпшення студійної програми, правильне регулювання стипендій чи державних допомог на студійні цілі, тоді все в порядку. Студентська молодь має право й повинна в таких справах висловитися, і такі студентські "бунти" не є нічим загрозливим чи деструктивним у житті суспільств. Але, в теперішніх часах студентські розрухи й бунти є інспіровані антисуспільними бунтівничими елементами, які висувають нову "філософію" про потребу радикальної зміни обличчя сучасного світу. Ці елементи бунтуються проти всіх і усього. Вони хотіли б творити нове життя, новий лад у світі, хоч і не мають навіть найменшої уяви, як властиво цей "новий світ" мав би виглядати. По думці цих брудних бородатих і патлатих "філософів" людське життя повинно б проходити без ніяких накинених людині законів, правил і норм життя. Мала б запанувати нова мораль, базована лише на особистій відповідальності. Іншими словами, ніяких організованих суспільних форм, ніякої влади, ніякого права. Людина може робити те, що їй подобається. У результаті такої "філософії життя" тисячі молоді опинилися у трущобах великих міст і почали жити "новим життям": Між цією молоддю є дуже велике число молодих людей з порядних і багатих американських родин.

Є групи студентської молоді, які ставляться більше серйозно до соціальних проблем сучасного світу і його духових вартостей. Вони теж бунтуються проти старшого покоління, бо, мовляв, воно завело сучасний світ у духовий тупик, із якого немає виходу. Однак тій молоді треба пам'ятати, що моральні принципи, духові вартості і культурні надбання людства це не витвір лише одного, старшого покоління, проти якого вона виступає. Це продукт людського ума і праці людей впродовж багатьох століть. Звичайно, що не все є гаразд у сучасному світі, але як людина не є досконалою, так само й організовані форми людського життя не були, не є і не будуть досконалими. Але вони є необхідні, й саме в них людина знаходить своє місце, своє призначення.

Як далеко поширені ліві течії в британських університетах знають про це найкраще українські студенти. Недавно на річній сумівській конференції учасниця студентка одного з британських університетів заявила, що в університеті, де вона студіює є більше двох тисяч лівого студентства. Звичайно нам нема чого лякатися, що українська студіююча молодь захопиться комунізмом чи інтернаціоналізмом, або йтиме в руслі лівих течій. У цьому небезпеки немає. Одначе з другого боку українська студіююча молодь є наражена на такі чи інші, здавалось би незначні і нешкідливі впливи розкладницьких елементів, які нуртують серед студентства. Це є хитро планована підривна диверсійна робота, якої не схоплюють, або не вміють розкрити молоді люди. Їм переконливо доводиться, що вони мають так багато вчитися, вони перепрацьовуються, отже, чого їм треба ще приймати участь в організованому житті своєї громади. Хай це роблять інші, головню не-студенти.

Молоді підсуваються вселюдські ідеї космополітизму, щоб затьмарити у неї любов і прив'язання до свого народу. Універсалізм замінює націю, пасивність заступає творчу дію. Наслідки такої хитрої підривної дії серед українського студентства даються вже на жаль тут і там запримітити у деяких формах її негативного вияву. У ситуації домінанти лівих течій на відтинку молоді, зокрема студентської українське студентство і загально вся українська молодь повинна бути глибоко національно свідомо і добре політично вироблена, щоб могла встоятися і протидіяти шкідливим і розкладницьким впливам. Щоб успішно дискутувати з марксистами, треба знати його ідеологію, не підпадаючи під гіпнозу чужих мудрувань, догм, ідеологій і понять.

Щоб належно обороняти гідність української нації треба нашим студентам бути добре ознайомленими з історією і культурою нашого народу та його духовими вартостями і віковими здобутками в матеріяльній і духовій площині. Вивчання цього цілісного широкого комплексу студій українознавства є необхідне прямо для кожної українки-студентки і кожного українця-студента, бо маючи такі знання та поглиблюючи їх кожночасно, українське студентство зможе давати відсіч розкладницьким елементам та бути відпорним на наступ чи підступну дію чужих і ворожій нашій духовості ідеологій і понять.

Українське студентство має дуже великі завдання і широке поле праці серед британського і чужонаціонального студентства, яке масово студіює в британських університетах. Воно може і повинно внести і свій молодечий вклад в українську національну справу, а немає найменшого сумніву, що його підтримуватиме українське організоване суспільство.

Українське молоде покоління скоріше чи пізніше прийде до

голосу й проводу в українському житті на чужині. До того одначе воно мусить бути належно підготоване, національно вироблене, без комплексу меншевартості, який на жаль, все ще покутує серед багатьох старших, а почерез них і серед нашої молоді.

Можливо, що наша молодь зробить нову переоцінку багатьох ділянок українського життя. І коли воно буде свідоме своїх завдань і буде стояти на сторожі українських духових надбань, зберігаючи віру батьків, українську мову, традиції, любов до України, тоді переоцінка не повинна лякати старших. Але, коли ж молодь буде втікати від усього, що українське, не буде зберігати цінних духових надбань українського народу, а буде захоплюватися всім, що чуже, тоді, ясна справа, майбутнє українців у діяспорі не буде радісним.

Яке ж наше місце, нас як українських націоналістів у цих так складних і химерних часах сучасної модерної доби? Яка ж наша роля?

Наше місце, безумовно по стороні вільного світу. Ми, рішучі противники комунізму як тоталітарної брутальної ідеології і системи.

Ми ніяк не одобрюємо, ані не схвалюємо, а навпаки щиро турбуємось і боліємо, спостерігаючи духовий занепад західнього демократичного світу.

Ми виступаємо проти і борюємо дефетизм, пацифізм, релігійний індеферентизм, дехристиянізацію, та розкладницьку роботу, що її веде комуністична агентура та її поплентачі.

Місце українських молодих націоналістів не по стороні розбехтаної товпи бородатих лівих, здеморалізованих, здегенерованих наркотиками псевдостудентів, чи здегенерованої молоді, а по стороні серйозної, інтелігентної, здорової духом і тілом молоді західнього світу, молоді патріотичної.

Видвигаючи клич "Київ проти Москви!" ми, українські націоналісти відчуваємо нашу нерозривну духову зв'язь з нашим народом, і нашим святим обов'язком є йому допомагати у визвольній боротьбі.

Глядимо з вірою і з оптимізмом у світле майбутнє України. Запорукою того світлого майбутнього є патріотична українська молодь, поети, письменники, інтелектуалісти, які змагають за визволення України. Цей процес визвольної боротьби вже ніхто не припинить.

Здобуйте знання. Вчіться відсівати від зерна доброї науки викривлену, спрощачену чи пофальшовану науку, що її можуть голосити вам ваші вчителі. Ви маєте ясний виразний

і чіткий світогляд, і вас ні в якому випадку не повинні збити з вашого правильного шляху різні викладачі, які замість того, щоб думати про добро своїй батьківщині покланяються комуністичним божкам і затроюють розкладницьким навчанням молоді душі своїх студентів.

Перед собою маємо великого і грізного ворога, який вже не стоїть перед дверми Окциденту, але давно вже увійшов і розсівся на заході та намагається його розкласти. Тим саме є складна і трудна наша боротьба з таким ворогом, який виступає на всіх відтинках людського життя.

Але боремося за велику правду, за перемогу великих ідей, за перемогу Києва, за здійснення величної мети — здобуття волі українському народові. В тій боротьбі ми переможемо. Бо безстрашними є ті, що мають ідею і вірять в неї як в абсолютну правду. А історія вчить нас, що в світі конфліктів ідеї правди таки перемагають.

ВОЙНАРОВСЬКИЙ

Ігор КАЛИНЕНЦЬ

ЗАЛІЗНІ СТОВПИ

До залізних стовпів, які з п'єдесталів могил
Виростають, щоб купол неба підперти,
переміряли степ чумаки, та дійти не змогли,
на вітрах і сонцях гартуючи впертість.

Набивши у вуха шелесту тирси, як співу сирен,
вмирали десь біля ілюзій переддвер'їв.
Вороння, як половці, чатувало на м'ясо сире,
аж у кам'яних баб не витримували нерви.

Він вийшов Тарасиком, щоб бути надвечір назад,
а вернувся апостолом з бунтарською бородою.
До залізних стовпів він імперію, як каземат,
міряв етапними милями немилосердно довго.

Очима духа окинувши світ благий,
він узрів їх, як видиво проречисте:
стояли оперті на традиції скорбних могил
і на собі тримали високе небо Вітчизни.

Як співом сирен, захлинувся ревом Дніпра,
не витримав щастя і вмер біля його переддвер'їв.
Найвища могила найдорожчий забрала прах
і наймогутніший стовп, що знявся над нею, підперла.

ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА НА НОВОМУ ЕТАПІ

У боротьбі за національне визволення і державну самостійність народ мусить мати повну свідомість своєї мети, психологічно мусить бути в стані революційного напруження, морально - готовим на найвищі жертви і мусить вилонити провід, здібний дати організованим кадрам визвольної боротьби не тільки приклад ідейної відданості, але теж політичної зрілості.

Успіх визвольної боротьби залежний ще теж і від світового укладу сил на території країни, народ якої змагає до визволення. Бо визвольний рух якогось народу може мати піддержку якоїсь держави чи союзу держав і використати його для своїх цілей, що збігаються з цілями зацікавлених, але теж може бути ізольований і не мати жодної піддержки ні допомоги.

Визвольна боротьба поневоленого народу може бути не успішною на якомусь етапі і в якомусь поколінні народу, але її капітал може бути використаний народом на новому етапі, бо що може забути народ, ніколи не може забути нація, що живе життям усіх поколінь і яка все може капітал жертви і боротьби одного покоління використати як моральну силу і досвід у боротьбі наступних поколінь.

Ми є свідками безпереривного процесу визвольної боротьби українського народу у трьох поколіннях, що в кожному з них видигає одну незмінну мету, але в нових обставинах і на новому етапі стосує найдоцільніші методи, для найкращої реалізації незмінної мети. Ми є свідками, коли внуки творців IV універсалу УНР 1918 р. та сини прокляматорів акту 30 червня 1941 року, підняли той же прапор, що символізує самостійну і від нікого незалежну Україну.

Хочу сказати, що кожне покоління діє в напрямі національного усвідомлення найширших мас, психологічно-революційного розбудження і вилонення проводу, що спрямовував би маси в організовані форми і провадив би до таких виявів боротьби, які у своїй політичній програмі на свій час і обставини уважав би найдоцільнішими, найуспішнішими.

Щоби виразно бачити майбутнє, треба постійно відновлювати образи минулого і озброюватися його досвідом, його успіхами і невдачами.

Так і сьогодні, щоб вірно зрозуміти процеси визвольної боротьби в Україні, мусимо пригадати собі ті, що їх попереджали у двох попередніх поколіннях бо останні є продуктом перших.

Визвольні змагання революції 17-21 рр. завершилися безуспішно. Свідомість національна мас народу на центральних і східних землях України була низька. Ідея визволення не охопила цілості народу і провідна верства тогочасного покоління була в полоні другорядних соціальних ідей, а в державотворчих зусиллях тільки

частинно і з великим зусиллям одиниць та малого гурта людей спрямовувала боротьбу на ті принципи боротьби, що відмовились від "федерації" з Москвою та орієнтації на її "всесвітянство" соціалізму і комунізму. Ці змагання, хоч і неуспішні, лишили легенду Крут і Базару.

Західня Україна, що належала якийсь час до Австрії, розвинула національну свідомість частини українського народу, але була пропорційно до цілості українських територій мала і не могла створити українську державність та забезпечити її. В той час більшість українського народу, що була під пануванням московським, не мала можливості приготувитись до тієї хвилини вирішування своєї долі, якою була революція 1917 року. Не даром історики кажуть, що ми програли визвольні змагання не в 1921 році, а вже таки в 1917 році, коли нездібними були взяти владу, як вона лежала без володаря.

Після першої світової війни і невдачі визвольної боротьби, український народ був знову поділений, тим разом на чотири частини. Найтяжча неволя випала тій частині, що вже була в неволі московській. Шасливим випадком Волинь поділила свою долю Галичини, бо за час двадцяти років слабшого польського кулака могла розвинути національну свідомість і вирівнати її з братами, що жили під австрійською окупацією. Національна свідомість українців на заході від Збруча дуже піднялася, і не тільки національна, але теж і політична.

Наступила зміна методів боротьби з окупантами. Польща, Румунія і Чехословаччина формально були демократичними державами, але відносно українців у всіх тих країнах стосувався виїмковий неписаний закон дискримінації, нелегальне позбавлення прав, асиміляція і економічний визиск. Легальна боротьба не приносила успіхів, тому політична опінія приготувляла ґрунт для нелегальної боротьби. Революційну організовану боротьбу почали молоді старшини української армії, що повернулася з війни, у формації, що приняла назву Української Військової Організації/УВО/. Терор, який примінили УВО до польської національності; зривання мостів, палення будинків і урожаїв на польських фільварках і полях, мав частинний успіх.

Ця акція мала на цілі головно психологічний аспект. Вона змагала до революційного зрушення мас, а через це до політичної активізації, до неґації польської державности і підтримування змагання до самостійности.

Та втримування самої температури революційного горіння му́сло вести до дальших форм боротьби, до революційної масовости, до окресленої політичної програми революції, а при цьому до ідеологічного завершення революції. На цьому етапі боротьби проявляється щораз виразніше політичне усвідомлювання мас і готування провідних кадрів організованої революційної боротьби.

В 1929 році полк. Коновалець - творець УВО - розбудовує

нову організацію - ОУН, що в 30-тих роках охоплює широкі маси молодого покоління, того, що в 1917-21 рр. зброї підняти ще не могло, а тепер уважало своїм обов'язком її підняти, щоб завершити незавершене.

В тому ж часі в Україні на схід від Збруча розгорнувся жорстокий терор, що не мав собі рівного в історії світу і знайшов собі аналогію щойно пізніше в погромницькій акції гітлерівської Німеччини супроти жидів у Європі. Стан в Україні не тільки не розвинув політичної свідомості в напрямі визволення України, але спричинив такі фізичні, психічні, а з тим і моральні спустошення, що ніяка політична думка, примінена в політичну діяльність чи організований спротив не могла виявитись. Усі потенційні кадри спротиву були ліквідовані так масово, що в тих масах гинули носії навіть національної свідомості, а не тільки боротьби за національне визволення.

Однак терор, стосований Москвою супроти українського народу, ніби спрямований проти "класового" ворога і українських націоналістів, завдав таких ударів цілому українському народові, що він розвіяв і розбив будь-яку підставу до широкого співіснування українців з московським народом, усвідомив його, що Москва - це інший світ як Київ, що вона різниться духово, соціально і мусить різнитися теж і політично. Гасло Хвильового - "Геть від Москви" дістало свій готовий ґрунт, коли вибухла друга світова війна, а згодом напад Гітлера на СРСР. Українські частини Червоної Армії відмовилися воювати і віддали себе в німецький полон. Похідні групи ОУН знайшли на східних землях України природний ґрунт, але час діяльності був надто короткий, щоб ОУН могла закріпитися і розбудувати свою мережу в такій силі, як це сталося в кращих умовах на західних землях. Та й наслідки терору і большевицькі провокації в німецькій службі інформації і посилення нового німецького терору, який ліквідував похідні групи, а врешті помилкова політика Німеччини щодо України і українського народу, залягання німецьких сил на Сході, відновили страх українських мас населення України перед московською пімстою, та безвиглядність у таких обставинах на думку деяких українців східних земель. Інакше реагувала організована сила, її провід, Організація Українських Націоналістів/ОУН/, що покликала до життя Українську Повстанську Армію/УПА/. Ця організація актом 30 червня 1941 року відновила українську державність, яка хоч і не мала можливості зразу себе вповні проявити, при допомозі збройної сили УПА/1942 року/ почала себе закріплювати на теренах, що їх не міг втримати ворог, ані німці ані большевики.

На цьому місці треба підняти кілька проблем для в'яснення, чому ОУН підняла боротьбу з нерівними їй фізично силами і в обставинах, що тій боротьбі не сприяли. Без цього в'яснення не можна розуміти правильно історичного розвитку народу, який хоче існувати не лише біологічно, але теж духово, який хоче стати самостійним у своїй незалежній від нікого державі.

Український нарід, своїм здоровим інстинктом, умами найвищих постатей визвольної боротьби ОУН - УПА - УГВР/Бандера, Шухевич/, вирішив закріпити перед історією світу, а головно наступними українськими поколіннями, що нація не прийняла московської окупації, як раніше німецької, добровільно; що вона звела боротьбу, що вона в тому часі, як рішалася її доля на майбутні десятки років, була підметом свого життя, а не знаряддям завоювання. Героїчна боротьба, хай лише частини народу, для цілого народу, для сучасників і майбутніх поколінь, була школою, була показником, куди треба було прямувати у майбутньому, якщо б наступила катастрофа.

Українська спільнота знов не була одностайною, як і після першої світової війни. Не цілий нарід був приготований до визвольної війни. На східніх землях з одних причин, вже вяснених /терору і упусту крові/, а на західніх - частини спільноти - традиційних льоялістів-сервілістів, що не думали категоріями історичними цілої нації, а категоріями вузьких інтересів матеріального характеру виключно сучасників, їх життя і майна. Обставини міжнародної ситуації для України в тому часі були дуже сприятливі.

Та, не зважаючи на такий поділ, природний в кожній поневоленій нації, моральна перемога ідеалістів була по стороні тих, що підняли зброю за визволення народу. В обличчі історії покоління ОУН-УПА ілюструє героїчну сторінку, що голосно кличе нові покоління, що викликає в них гордість на свою націю, що дає їм силу нескорення і одержимости, силу йти на нові жертви, що розбудовує мораль народу, його бунтарство і непокірність, його революційне ставлення до життя, на базі якого можлива дальша боротьба - запорука остаточної перемоги.

Якщо сьогодні національна свідомість поширилася в Україні на цілий український нарід, якщо вона, ця свідомість поширюється і на тих, що народилися і поза Україною, в Сибірі і за океанами на інших континентах; якщо сьогодні політично і морально ідеалісти перемагають матеріялістів, якщо сьогодні тисячі українців перемагають страх і відважно протестують проти русифікації, проти беззаконности і насильства московських окупантів, коли сьогодні молоді люди третьої генерації піднімають боротьбу за права української нації, за її культурну самобутність, за політичну підметність, за її суверенність, за її державність, то це тільки доказ, що головний ідеал визвольної боротьби залишається незмінним, що він є тим самим, який ворог назива "петлюрівщиною" в часи революції 1917-21 років, тим, що його ворог називав "бандерівщиною" після і в час другої війни, в час визвольної боротьби ОУН-УПА і називає тепер. Він є словом і чином української нації, що в кожному своєму новому поколінні виявляє ті ж самі бажання, ніколи незмінні, що нація має бути собою і тільки їй належить формувати своє життя і своє майбутнє обличчя в історії світу.

Український народ має великих учителів. Бути собою і робити

собі властиве діло вчив Сковорода. Вчив Шевченко, що своя правда може бути лише в своїй хаті. Леся Українка казала йти на жертву свідомо, а Франко переконував, що лиш боротись - значить жити! І Христос приніс себе в жертву за вічне щастя людей!

Немає більшої любови, як принести себе в жертву за друзів. А нація - це найвища дружба крові, духа, культури, спільної історії, спільного, досконалого життя, його форм та ідеалів, здобутих тисячеліттями спільної долі. Для нації треба жити, бо немає життя одиниці поза нацією, або без нації. Всихає залузка, відтята від дерева; гине духово людина, коли не живе духовістю своєї нації.

І це стверджує сьогодні молодій генерації героїчний її представник - Валентин Мороз. Немає для нього більших цінностей як нація. Навіть Бог не існує для одиниці без нації. Тільки через націю шлях до Бога. Спільноти, в яких винищується національна самобутність, а одиниці залишається особистому життю поза національною культурою, дичавіють, цінують тільки матеріальні добра, тратять духові вартості і гублять Бога. Для них Бог вмер, для них живе золото!

Ми мусимо радіти, що в Україні сильніше чути голос одержимих, вірних Богові і українській нації, як тих, що пристосовуються до потреб дня, до матеріальних дібр, до вигод, до проминаючого щастя дрібних, загублених людей.

Боротьба за визволення є не лише боротьбою з окупантом, але, рівночасно, з матеріялістами в нашій спільноті, що живуть лише особистим своїм життям і не хочуть жертвувати себе для спільноти, жертвувати свого майна на визволення свого народу, для майбутнього своєї нації. Опортуністи, самолюби годяться з тим станом, який створив ворог і часто повторюють, для заспокоєння своєї совісти, аргументи ворога, який несе знищення нашій нації. Ці страчені для Бога і України душі, що живуть для себелюбства, опортуністи, примикають до чужих і часто ворожих сил, що співчувають з нашим національним ворогом, які говорять про мир, не мир для тих, що їх нищать вороги, але про мир - спокій, щоб вигідно жити самим на злочинах супроти цілого людства, замкнувши на них очі і уші. Вони споріднені себелюбством, не хочуть бачити і чути згуби над власним народом, бо вони мертві духово.

Боротьба з мертвими і боротьба проти духової смерті є також визвольною боротьбою, як і на полі бою в часі війни. Мертві затроюють організми здорових, а бактерії їх шкідливих матеріялістичних ідей, атакують здорові клітини організму.

Ворог дбає, щоб ми заразилися від мертвих і підсуває нам їх у культурній обміні, у формі різних зустрічів, журналів і газет та книг. Для тих що борються і стоять у визвольному фронті боротьби ці наступи ворога не є страшними. Але не всі є відповідними і приготовані прийняти диявола хрестом і свяченою водою.

Є такі, що вважають УССР - українською державою, а органи ворожої окупації - українським урядом. Це опортуністи! Вони це чинять, бо це політика пристосування. І тому вони лояльні тільки своїй новій "батьківщині", або своєю "батьківщиною" вважають цілий ССРСР, бо такі претенсії до українського народу проголосив ворог, касуючи національні батьківщини "республіки" пером указу.

Для воїнів визвольної боротьби свого народу немає ніякої універсальної ідеї іншої, крім визволення українського народу і створення своєї самостійної держави. Немає для них ніякої нової, поступовішої, модернішої правди, крім своєї національної, що є правдою незмінною і вічною для всіх часів і поколінь - правдою, що називається інтерес нації, її розвиток і її майбутнє. Бо в нації є життя всіх істот, що несуть святе ім'я своєї нації і є зв'язані нею від народження до смерті. І тому боротьба за ідеали нації є найгуманнішою боротьбою, найшляхетнішою і найдемократнішою. Бо воля одиниці і народу може існувати лише у вільній нації, у незалежній державі!

Зробімо тепер висновок із цілості проблеми, яку ми назвали "Визвольна боротьба на новому етапі". Висновки робимо з перспективи минулого і з прицілом у майбутнє. Покоління першого етапу /1917-21 рр./ - національно малосвідоме, розколоне в ідеологічному хаосі українських і ворожих ідей, без проводу з виразно визначеною визвольною програмою та ідеологічним світоглядом. Танцювання у хвості подій. Брак контакту зі зовнішнім світом, брак справжніх союзників, або союзників, карта яких програна. У висліді - невдача.

Покоління другого етапу визвольної боротьби /1929-1949/ національно свідоміше, але не на всіх теренах. Національна свідомість поширюється на Волинь, на Закарпаття і Буковину, але східні терени ще в процесі формування національної свідомості. Свідомість наростає з освітою та з протиріччям московської комуністичної пропаганди і дійсності. На західних землях України визвольна боротьба завершується ідеологією націоналізму і перемагає всі інші концепції, що не видержують тягару дійсності та історичної відповідальності. Вилонюється провідна верства оформлена в ОУН, що організує визвольну військову силу - УПА, яка продовж 10 років зводить боротьбу з окупантом. Саме ця боротьба має вирішальний вплив на формування дальших процесів розвитку національної і політичної свідомості цілого народу на всіх його територіях, бо боротьба з УПА стала справою цілого ССРСР і сателітних держав, отже впливала революційно на нове покоління в цілій Україні та на всіх теренах. Український народ пережив у цілому психологічне, революційне потрясіння в такій мірі, як на західноукраїнських землях частина народу під польською окупацією під впливом процесів Данилишина і Біласа, процесу Бандери і товаришів та інших членів ОУН.

Покоління третього етапу визвольної боротьби є в процесі світоглядного та революційного формування. Боротьба йде у напрямі її публічних форм, щоб вона була засобом якнайширшого усві-

домлення має ідеологічно. Боротьба йде не лише проти московщення, проти беззаконності, проти шовінізму ворогів, але й проти сервілізму старшої генерації своїх, що ним заражує і впливає на карієристів молодшої генерації. Основою чи головним ідеалом боротьби є, як і було, воля людини через вільну націю.

Провідні люди руху спротиву в Україні, розраховують на власні сили свого народу, як про це показують крайові матеріяли, але рівночасно, враховують в своїй боротьбі силу opinii серед інших народів, а в тому своїх ідеалів, як вселюдських, що належаться всім народам/справа майбутніх союзників/. Ми не знаємо стану організованих форм, ані провідних людей визвольного руху на новому етапі. Але ті постаті, що виринули на відтинку боротьби за культурні цінності, спираються на найкращих традиціях української духовості. Вони орієнтуються на Шевченкову одержимість, на його "караюсь, мучусь, але не каюсь"! А головне, вони йдуть свідомо на жертву, як вимагала Леся Українка і йдуть "битись" як каже Мороз!

Йдуть битись, щоб підняти до боротьби націю. Цим разом цілий народ, бо він вже на всіх теренах України дозрів свідомістю нації, він цілий московським шовінізмом наставлений психологічно до опору і боротьби. Він сконсолідований біля однієї мети і його методи боротьби неподільні.

Треба вірити Морозові, що "вакуум" в Україні більше немає і вже більше його не буде. Що московські удари в українську націю сьогодні "бумеранг", який буде діяти відвратною дорогою, він вдарить Москву. Бо такий закон розвитку історії. Коли народи Африки, що вийшли з цивілізації кам'яної доби, мають свою волю і державність, то український народ - найкультурніший на сході Європи цю державу і самостійність напевно здобуде. Він вже зрілий і московське народовбивство тільки прискіпить перемогу України над Москвою.

КРУК

Вишкільний Матерія
на орг. сходуни звен

ж ж ж ж ж

В. Мороз

У К Р А Ї Н А

Сонячна червінь, важка чорнота -
твої барви

вигнуті вії летючих тополь -
твоя пісня

сплетені берла трирогих богів -
твої знаки

сивого степу нічне шепотіння - молитва

сонячний присок на синьому небі -
знамено.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ ОУН

Нерідко ставимо перед собою питання, які перспективи існують під сучасну пору для здійснення боротьби ОУН однаково в Україні, як і поза нею? Ми не узалежнюємо нашої далшої праці від відповіді на це питання, бо ОУН ніколи не узалежнювала своєї дії від сприятливих, або несприятливих обставин, а старалася сама ці обставини творити організуванням сили українського народу і саме ця сила створювала обставини, як це було в передвоєнній Польщі, на Закарпатті, чи потім під німецькою окупацією, або в повоєнному періоді в Україні після поновного приходу большевиків. Всеж таки, навіть в найбільш несприятливому часі ми мусимо ширше розглянутись по горизонтах, щоб знати, де на даному етапі ми стоїмо. Спробуємо зробити це тепер.

Вся наша дія є наставлена на Україну і Україна є центром наших заінтересувань і уваги. Коли в минулому ОУН розглядала положення на українських землях під різними займанщинами, а в кожній з них були інші умови та інші можливості праці і боротьби, то зараз всі українські землі знаходяться в російській займанщині, бо й ті скравки нашої національної території, які ще знайшлися в межах сусідніх з Україною держав, як в Польщі і на Словаччині, теж є під зверхністю Москви. Тому московська імперія являється зараз самотнім окупантом цілої української національної території і самотнім нашим ворогом, проти якого ОУН спрямовує свою дію так на рідних землях, як і в цілому світі.

Після переможної війни над Німеччиною сила московської імперії незвичайно зросла. Вона стала одною з найбільших мілітарних великодержав у світі і до того найбільш агресивною. Під свою зверхність захопила вона цілу Середню Європу, половину Азії та повела підливну акцію в цілому світі за поміччю своїх комуністичних агентур і теж безпосередньою мілітарною інтервенцією. Сила московської імперії лежить в її централізмі і в повному підпорядкуванню всіх секторів життя московському центрові, в постійно розбудованій і найбільш модерно вивінуваній мілітарній потужі і врешті в стислій контролі опанованої території і людності терористичним поліційним апаратом НКВД. Сила совєтської імперії досягнула свого вершка під кінець панування найбільшого сатрапа і тирана в історії, Стадіна, а після нього вдержується вже радше за законом інерції.

Найбільш трагічними для українського народу були сорокові і початок 50-тих років, які були гіршими від татарського лихоліття. Вся терористична московська машина лягла на Україну з метою винищити в ній всі незалежно думаючі елементи, а зокрема ОУН. В розгарі боротьби, реорганізуючи ОУН і УПА в

нових і жахливих умовах дії, загинув генерал Тарас Чупринка — Роман Шухевич, а потім і його наступник. Мільйони українців знайшлися в сибірських концтаборах і по тюрмах, а багато десятків тисяч були замучені, або загинули зі зброєю в руках.

Однак нарід не подавався. Керовані українцями повстання в концтаборах сколихнули цілою імперією і доказали, що терор може бути зломаний. Смерть Сталіна, а враз з тим і згадані повстання, захитали імперію і треба було шукати виходу з витвореного замішання. Щоби розрядити напружену атмосферу, Хрущов, що захопив владу, був змушений піти на деякі поступки і ними розхитав роками розбудовану Сталіном систему страху і терору. Послаблення центральної влади викликало послаблення окупаційного апарату так в середині імперії, як і в сателітних країнах, де теж розпочалися заворушення, які доводили до отвертого вибуху і революційного кипіння, як в Східній Німеччині, в Польщі, а потім на Мадярщині. Ще за Сталіна Югославія, а потім вже Китай повністю виломився з під московської зверхности. Розрухи і неспокої охопили цілу імперію, а страх перестав діяти.

В тому процесі розкладу ми, українські націоналісти, повинні звернути особливу увагу на роль повстань в концтаборах, які були організовані і переводжені головно членами ОУН; бо ж ці повстання були початком всіх неспокоїв в цілому т.зв. софетському блоці. Під їх впливом і силою захиталася система. Центральна влада була заставлена робити поступки і здавати позиції, а послаблення влади викликало дальшу ланцюгову реакцію в процесі розкладу. На початку 50-тих років, коли еміграція під впливом невеселих вісток з України попадала в зневіру, а зневірені ставили песимістичні прогнози про дальші можливості визвольної боротьби в Україні, в тому якраз часі члени ОУН в сибірських концтаборах змобілізували багато мільйонові маси в'язнів, вступили в боротьбу, якою зломали потугу системи, спричиняючи тим її розклад. В тому якраз є велика історична роль цих повстань, а враз з тим і цілої ОУН; яка своїми наслідками має першорядне теж світове значення. Советська імперія, яка після війни здавалося, скоро захопить цілий безборонний світ, два рази була захитана ударами нашої Організації. Найперше героїською боротьбою УПА, якої змучений і перестрашений світ не хотів бачити і вдруге, повстаннями в концтаборах, які своїми розмірами і силою захитали советську систему, викликали зміни і в наслідках послабили цілу імперію. Занята постійно виникаючими труднощами в нутрі імперія мусіла на деякий час занехати зовнішню агресію. Коли б не було повстань в концтаборах і замішання в імперському апараті, яке вони викликали, навіть після смерті Сталіна не було б необхідних причин для того, щоби влада мусіла рахуватися з настроями населення і була заставлена йти на уступки при незвичайно напруженій внутрішній атмосфері. Якраз ці обставини

викликали потребу проголошеної Хрущовим деєталінізації, яка що правда, розрідила атмосферу, але з другого боку викликала деморалізацію дотепер монолітного і послушного апарату. Досконала машина терору, роками розбудовувана Сталіном, сперта на страху і на примусі, перестала справно діяти, бо не стало в ній найважливішого елементу - страху. Розпочався процес розкладу.

Усі т. зв. "советологи" стверджують тільки наслідки, тобто саме існування розкладу, але ми, українські націоналісти, мусимо звернути увагу на причини, які цей розклад викликали. Основною з причин, без уваги, чи "советологи" це завважують, чи ні, боротьба ОУН - УПА в 40-вих роках, а зокрема повстання в концтаборах на початку 50-их років, організовані членами ОУН. Вони перші заломали машину терору. В тому є світова історична роль ОУН.

Імперія продовжує існувати, але не має в ній вже колишньої монолітності. При заломанні сили терору, зменшився страх і поволі звільняється від нього людська думка. В нових умовах постають нові можливості для спротиву поневолених в імперії народів. За довгі роки нелюдської влади в імперії в кожній ділянці життя витворилися противорічності, практика заперечила теорію, а невідрадную дійсність треба закривати брехнею. При зменшеному страху знаходиться місце для критики і спротиву, а відважні одиниці, які являються речниками невдоволення широким мас мають відвагу висловлювати ці настрої в своїх писаннях, що кружляють в т.зв. захальній літературі. В новій ситуації витворюються сприятливіші умови для дії визвольних революційних рухів поневолених народів, які знаходять добрий ґрунт в загальному невдоволенні. При кольоніальній політиці економічного визиску і при насильній русифікації неросійських периферій, поневолені народи мають найбільше причин до невдоволення. Суспільство поділене на зненавиджену керуючу клясу партійних вельмож, за якими стоїть НКВД/МВД чи інша нова назва терористичного органу безпеки режиму/ і на невдоволений існуючим порядком загал населення, яке з ненавистю ставиться до керуючої кляси, що витворює сприятливі умови для організованого спротиву.

Вістки про спротив в Україні в 60-тих роках дійшли теж до нас на еміграцію. З продукованої в Україні захальної літератури ми довідалися про невдоволення всіх верств населення, про отвертий спротив українських інтелектуалістів, про неспокої серед молоді, навіть про хвилювання серед українських комуністів, а в кінці й про постійні розкривання щораз то нових таємних українських організацій та про засуди, також на смерть, їх членів. Постійна офіційна брехня, економічний визиск, несправедливість системи, а до того свідомість національного поневолення і протест проти нього, створюють сприятливу почву для організованого спротиву, а на це ми теж знайшли

потвердження в захалявній літературі.

Тут не приходитьсь говорити про контакти з українським підпіллям в Україні, бо це зовсім інша ділянка і вона не може бути предметом ширшого обговорення. Доводиться говорити лише про те, що вже і так є відомим на зовні або що є очевидним. В кожній системі, де заборонене вільне слово і свобода, творення організацій, сміливі одиниці, які прагнуть свободи, шукають виходу для себе в таємних організаціях. Знаємо, що такі таємні організації поставали під час найгіршої реакції в царській Росії і з них вийшли потім всі ті, які відіграли певну роль в революції і брали участь під час українських визвольних змагань 1917-22 рр. та творили українську державність. Що більше, під час найтяжчого сталінського терору 30-тих років теж існували таємні українські гуртки, на сліди яких натрапляли потім Похідні Групи ОУН. Якщо навіть не було б нині свідчень захалявної літератури і вісток, які подає світова преса про постійні арешти і засуди членів нелегальних організацій, то ми могли б бути певні, що вони такі існують, коли для того, як вгорі вже вказано, існує сприятливий ґрунт. А як же ж з ОУН? Теж з преси знаємо про засуди на членів ОУН/останній на процесі в Красному біля Львова/, але якби і тих вісток не було, то де ж могла б дітись та організація, яка ставила продовж багатьох років отверту боротьбу проти большевицької Москви і то за найгірших сталінських часів та з якої члени підпілля підняли мільйонову масу в'язнів в концтаборах до кровавих повстань і ними захитали імперію? Чи ж можливим є, щоб ця сильна організація, яка виявила стільки живучості серед найтрудніших умов, перестала існувати якраз тоді, коли паралізуюча сила страху серед населення послабла, та коли процеси і засуди вказують на творення все нових визвольних організацій. З того можемо хіба витягнути такий висновок, що в ОУН після 50-их років відбулася основна реорганізація, започаткована ще Чупринкою. Старі організаційні форми замінені новими, а спротив, який в 60-тих роках в Україні вийшов на яв, є вже виявом цих нових форм боротьби, яких відбитку бачимо й в захалявній літературі. Є показники робити ствердження, що тягар боротьби, який в минулому спочивав переважно на селянських масах був перенесений на інші суспільні шари, як на інтелектуальні круги, на молодь, зокрема студентську та на робітництво. Таке переставлення є конечним, бо в соціальних змінах, які в Україні відбуваються, роль селянства зменшується. Зростають міста і росте роль міського населення. Члени розкритих таємних організацій, про яких стало відомо, рекрутувалися переважно з робітництва і з молоді інтелігенції. З того можемо робити висновок, що з тих самих прошарків складаються й нерозкриті організації, а можемо бути певні, що їх є більше як тих, що були виявлені. Ствердження про існування визвольного руху в Україні є дуже важне, бо якраз він буде в

майбутньому децидуючим фактором в боротьбі за українську державність. Що цей визвольний рух ідейно унапрямує якраз ОУН ми бачимо з того, що видний спротив, який показує захальна література, йде окремим потоком, чисто національно українським, без пов'язання з протирежимним спротивом в Московщині, який до речі спертий там переважно теж на чужонаціональний елемент, головню жидівський. Захальна література стає в обороні людей з ОУН пов'язаних, як син Чупринки-Шухевича, Катерини Зарицької, Володимира Горбового, Караванського та інших. Що більше, стає навіть в обороні УПА, називаючи її визвольною українською армією і з респектом відноситься до вправшого її командира генерала Шухевича. Не можемо забувати, що автори цієї літератури підписували її власним іменем і треба було великої відваги, щоби так отверто висловлювати подібні думки. З погляду власної безпеки їх позиція була б куди зручнішою, якби критикуючи режим, вони були засудили дію ОУН-УПА в минулому, але вони цього не зробили, а навпаки, виявили до неї свої отверті симпатії. Про ідейне унапрямування ОУН тих визвольних формацій, про які стало відомо, вказує теж факт, що вони помножували і розповсюджували літературу ОУН-УПА з повоевних років. З того можна зробити висновок, що ідейна тяглість є очевидною. Замішання, яке викликав Хрущов в намаганню розрідити напружену ситуацію, проголошуючи деєталінізацію, провадило до швидкого розкладу системи, а поступаючий розклад міг довести до революційної ситуації. Через те апарат партії, у власному інтересі, відсунув Хрущова від влади і передав керму теперішнім керівникам, які мусіли рівноважити до теперішню тенденцію реформ з тенденцією навороту до єталінізму. Вони стримали реформи і роблять намагання повернутися до твердого єталінського курсу, в чому натрапляють на поважні труднощі. Зрозуміло, що засиджені високі бюрократи не бажають повороту до давних відомих чисток, які кінчилися фізичною ліквідацією. У висліді в імперії заєснувала єталгнація. Все ж таки стримавши хрущовські "виправлення" системи, процес розкладу сповільнено, а зростає неєдоволення так внутрі імперії, як і в сфері її впливів, приходитьє ліквідувати силою і терором, щоби добитися послуху. При ієснуючій єталгнації поліпшити стан в імперії нічим не єдається, а тенденції навороту до єталінізму натрапляють на опір навіть в самій партії. Натомієть серед населення неєдоволення дальє зростає. Керівництво імперії отверто єтанувши на боєі москєвського націоналізму і шєвінізму старається всі внутрієшні неєдомагання заєступити успіхами широкоєакровної москєвсько-комунієстичної акції в євітї і виказатися щєраз новими успіхами полієтичними, а то й мілітарними на різних континєнтах. Ці успіхи мають заєслонити неєдостачі, заєступити предмети першої потреби для населення і мають заєдоволити москєвські шєвінієстичні настрої. Розпаєлювання москєвського націоналізму підєєлює націоналієстичні

тенденції серед поневолених народів. Зріст націоналізмів ставить імперію перед найбільшою загрозою.

З другої сторони агресивна політика в цілому світі сама в собі є великою небезпекою. Передовсім вона вимагає величезних засобів, які переходять господарські спроможності імперії, а через те внеможливають поліпшення матеріального стану населення. Зновже ж викликувані в цілому світі вогнища неспокою, створюють воєнне напруження, яке дехто навіть вже уважає 3-ю світовою війною. Це недалеко від правди, бо в'єтнамська війна триває вже багато років і не видно її кінця. Навпаки, вона поширюється на Камбодію, Лаос, Тайланд. У в'єтнамській комплекс замішаний теж Китай, який, подібно до СРСР, в агресивній зовнішній політиці шукає виходу з нерозв'язаних внутрішніх проблем і підсичує імперські апетити голодного населення. Московське старшобратерство путає свободу рухів китайських комуністів, які і так мають старі порахунки з московською імперією, а на червоно розпалені два націоналізми з імперськими тенденціями від кількох років загрожують ударом. Китайсько-московський конфлікт щораз завогнюється, жодна зі сторін поступитися не може без втрати престижу, а через те не видно можливостей ліквідації напруження. Нема ні миру ні війни, якщо не рахувати постійно виникаючих граничних боїв, але в етері і в пресі гостра війна ведеться від довгого часу.

Від кількох років фронт гарячої війни поширився й на Близький Схід, де завдяки ізраїльсько-арабській війни Москва поширила свою сферу впливів на цілий арабський світ. Близько-Східній фронт розгортається щораз більше і не видно навіть перспектив на його ліквідацію.

Крім тих горючих вже фронтів, виникають постійно викликувані Москвою і підсилювані нею вогнища неспокою в різних частинах світа, як в Південній Америці, в Африці, в Азії, а то й в самій Північній Америці. Чи все це разом не є вже перманентною на широку скалю закровою війною в світовому масштабі? Це дійсно світова війна, а тільки ведена іншими способами, не безпосередньо властивими противниками, але руками підібраних дрібних спільників, хоч і зброєю головних контрагентів. За найвартіснішу зброю в тій війні служить також ідея, отже це в першу чергу політична війна.

Ця нова світова війна є дуже небезпечною для советської імперії в першу чергу з уваги на внутрішнє положення. Керівництво імперії здобутими успіхами може до певної міри рівноважити внутрішні недостаті і неполадки. Зокрема, коли йдеться про шовіністичне наставлення московської маси. Царська Росія теж шукала заспокоєння невдоволених мас в зовнішніх підбоях і успіхи справді були заспокоюючим засобом. Невдачі натомість викликали заломання шовіністичних настроїв і вели до революції, як це було в 1905 р. і в 1917 р. Советська імперія має

нині багато фронтів, а у випадку більших невдач, або бодай одної великої, напр. у випадку китайсько-советської війни, чи подібне, наступить природня реакція при заломанню імперіялістичних цілей, бо не буде чим жити шовіністичної маси. Позбавлена міту імперіялістичних перемог, вона залишиться вічна-віч з невеселою дійсністю внутрішніх неполадків і недос-тач, готова до найбільш дикого бунту. Цей бунт передбачують вже нині одиниці серед патріотичних московських кругів і не знаходять можливості його уникнути/Амальрик та інші/. Больше-вицька система продовж свого існування винищила всі здорові опозиційні елементи, які в потребі могли б імперію рятувати. Одинокю залишилася комуністична партія, яка підлягає щораз більшій деморалізації і розкладові та яка за всі неполадки і злочинства несе виключну відповідальність. При такому стані вона не в силі буде протиставитися бунтові і його опанувати. В загальному хаосі одиноко поневолені народи матимуть перед собою ясну ціль визволення і ОУН до такої можливості мусить бути постійно готовою. Ми не знаємо, коли заломання імперії прийде, але воно неминуче, бо для створеної в ній системи нема нині ніякого виходу. Переводження реформ і демократизація, це кінець комуністичної системи, як це ми вже бачили в Чехо-словаччині, а продовжене існування теперішнього стану, це поглиблювання противоріч, зріст невдоволення, яке веде до зневіри, до повного банкрутства комунізму, як ідеї в очах цілого суспільства. Виходом на якийсь час був би ще наворот до правдивого сталінізму, який найжорстокішим терором і чистками привернув би страх і послух, але верхи партії у власному інтересі не відважуються на такий зворот і тому система засуджена на певну загибель в хаосі і в бунтах, для яких причиною не мусить бути тільки саме заломання на воєнних фронтах. За причину може послужити навіть якесь більше внутрішнє потрясіння.

В такій ситуації український нарід мусить робити всі зусилля і організувати всі свої сили, щоби випадки, які прий-дуть не застали нас неприємними. Про це може подбати оди-ноко ОУН, яка поставила собі за завдання мобілізувати силу народу до боротьби за незалежність і за українську державність. Скоріше вже було сказано, що помимо існуючого терору, в цілій Україні зростає національна свідомість, росте загальне невдо-волення, закріплюються визвольні рухи. Створюється пригожий ґрунт для широкої і багатосторонньої діяльності ОУН. Навчені досвідом, ми певно знаємо, що одинокою гарантією успіху виз-вольної боротьби є власні сили народу. Цією силою, в першу чергу, є організованість і ідейне наснаження цілого народу. Зусилля ОУН йдуть в тому напрямі, щоби скріплювати одне і друге. Український націоналізм являється протиставною силою до московської комуністичної партії в боротьбі за душу народу і, як показують випадки, ця боротьба є ведена з успіхом.

Ідейний і організаційний фронт при сприятливих обставинах буде замінений дійсним війсьним фронтом проти московського окупанта.

На тому фронті визвольної боротьби поважний відтинок займає ОУН у вільному світі. При існуванні московської агресії на всіх континентах українська еміграція в кожній країні, унапрямована ОУН є дуже поважною протимосковською силою, яку окупант старається за всяку ціну знищити, або бодай знешкідливити. Можемо з певністю сказати, що комуністична Москва вважає найбільшим своїм ворогом український націоналізм і то однаково в Україні, як і поза її кордонами. Вся її внутрішня і зовнішня політика є ведена проти самостійницьких змагань України, а в тому не Америка, чи Західня Німеччина, не Сіонізм, ані т.зв. "світова реакція" не є для Москви такою загрозою, як український націоналізм. Москва готова піти на замирення, чи на компроміс з кожним наймогутнішим своїм ворогом, як її інтереси в Україні цього вимагатимуть. Це ставить нас на позиції протимосковського фронту на кожному місці. Існування цього фронту ми найболючіше відчули зі смертю сл. п. Степана Бандери, а на процесі Сташинського мали нагоду побачити, що він є керований найвищими комуністичними верховодами в Москві. Москва належно доцінює дію ОУН у світі, бо ця дія мобілізує багаточисленну українську еміграцію і разом з нею приєднує приятелів серед різних народів для визвольної боротьби українського народу. Ми мусимо відчувати, що тут на чужині стоїмо на тому самому фронті, що й ОУН в Україні. З того мусимо робити висновки.

Завданням ОУН на чужині є не тільки вести працю серед власного суспільства і серед чужинців в нашій країні поселення, але й старатися своєю дією проникати в саму Україну і там підсилювати невдоволення і скріплювати український націоналізм. Це одно з головних наших завдань. Проникання наших ідей в Україну йде різними шляхами. Наша організованість, наші маніфестації і демонстрації, наші досягнення в ділянці науки і культури, участь в міжнародних конгресах, протимосковських виступах, зустрічі і розмови з советськими людьми, все це різними шляхами, так само як численні українські еміграційні газети і книжки, продістаються через залізну заслону в Україну і скріплює в народі почуття власної сили та причинюється до зросту революційного спротиву. Не вказано на тому місці говорити про пряму дію ОУН керовану Проводом в Україну, бо ці справи не мають знайти розголосу, зі зрозумілих причин і належать до категорії таємних в ОУН справ. Однак в кожного з нас мусить бути свідомість, що вся наша праця, всіх нас націоналістів, має як не пряме, то посереднє відношення до визвольної боротьби в Україні, а ми мусимо старатися, щоби наша участь в тій боротьбі була якнайбільшою, щоби ми не здавали наших позицій, а навпаки, йшли в наступ.

Розглядаючи перспективи боротьби за українську державність, бачимо з позицій нинішнього дня, що в сучасній ситуації ми стоїмо ближче до нашої цілі, як колинебудь в минулому від часу визвольних змагань. Тому нині більше як коли потрібна сильна ОУН. IV Великий Збір, який відбувся майже два роки тому повинен бути зворотню точкою для скріплення цілої ОУН і до заактивізування в роботі кожного її члена. В свідомості перешкод, які стоять перед нами, однаково внутрішнього, як і зовнішнього порядку/ми старіємо, а несприятливі обставини можуть легко впливати демобілізуючо/, мусимо бути все свідомі нашої відповідальності і перед організацією і перед українським народом за продовження і посилення визвольної боротьби якраз в теперішньому часі. Характер нашої праці різний-виконуємо її там, де поставила нас Організація, але виконуючи її, хай, хай в нас буде свідомість, що від зусиль всіх нас, часом навіть здавалося б на дуже малому відтинку, буде у великій мірі залежати вислід. Виявити якнайбільше активності, вивязатися якнайліпше з принятих обов'язків, проявити ініціативу і мати найкращі успіхи, хай буде бажанням кожного з нас. Час діє в нашу користь, але не можемо його гаяти. На наших очах відбуваються події великого історичного значення. Прискореним темпом проходять процеси і зміни, яких ваги не все можна навіть змісця оцінити. Ці процеси продовж останніх 2-ох десятиків років викликали великі зміни на політичній карті світу, а завтра, вони можуть захопити також советську імперію. Від нас, членів ОУН, у великій мірі буде залежати, чи події, які на українських землях проходитимуть, застануть український нарід приготованим до боротьби за своє визволення. Вони не можуть застати Україну приспаню, як писав Шевченко, вона не може пробудитися щойно у вогні, а мусить прийняти ці події приготованю до рішучої боротьби. Визвольна боротьба в Україні не може заскочити світової opinii, як було це в 1917-1922-их роках, в світі ми повинні здобути союзників і підтримку, а то й добитися активної допомоги. Opinію народів і держав мусимо переконати в справедливості боротьби і про право українського народу на власну державність. Знаємо, яке це трудне завдання, але спільним зусиллям його виконаємо.

Перед нами широкі, важливі і важкі завдання. Їх ставить перед нами час з недалекою перспективою в майбутнє і ми мусимо доложити всіх наших зусиль, щоби ці завдання, добровільно на себе взяті совісно якнайкраще виконати. До цього зобов'язує нас IV-ий Великий Збір ОУН.

БУСЬКИЙ

ж ж ж ж ж ж ж ж ж ж ж

ЗА ПОЛІТИЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІСТ - вже саме це поняття відразу визначує українця і його функцію: то є українець, що повнить точно означену політичну функцію в суспільстві.

Несвідомі, надтріснуті душі, т.зв. "всеукраїнці" чи "безпартійні", які твердять, що "політикою не займаються", а зводять завзяту боротьбу за відполітикування українського життя, зокрема української молоді, від "політичної зарази", такі - на ділі, на спілку з ворожою агентурою, хоча і не свідомо то роблять, - є розсадниками основної хвороби, на котру віками хворіє український національний організм. Тою хворобою, що не дає йому вирости, державно оформитись, є якраз аполітичність.

Здорова українська національна спільнота - це спільнота політичної свідомості.

Молоде покоління, вихолошене з природнього елементу "політикум", стане аполітичним, асуспільним, нігілістичним, тобто не тільки не-українським, але часто протиукраїнським.

"Гомо натуралітер ест анімаль політикум" - "Людина з природи є істотою політичною/суспільною/". На думку великого мислителя середньовіччя Томи з Аквіну, - людина асуспільна то "авт бестія авт Деус" - або звір або Бог.

Ясно з того виходить, що приматові політики, тобто зорганізованому суспільному діянню, є підпорядковане в с е.

Отже український націоналіст то передовсім українець зорганізований, українець високої політичної свідомості.

ОУН - то спільнота ідеалів, випрацьована організаційна система, цілеспрямована дія; то форма і зміст української політики.

Є неправдою, що можна бути добрим українцем, не будучи українським націоналістом. Добрий українець - то націоналіст. Бо який це "добрий" "безпартійний" українець, що відмовляється від усього, що є добрим і потрібним українській нації? Мати активне відношення до добра української нації, то значить - діяти націоналістично - політично.

Не існує якась абсолютна чеснота, добра сама в собі і для себе, що не має відношення до нації. Спекулянти, що так філософують, на ділі дезертирують з українського поля праці в приваті. Вони не хочуть знати, що суспільне добро є більш досконале і більш божеське, ніж добро власне, персональне. Тільки в національній спільноті росте і удосконалюється одиниця, і тільки органічна взаємочинність творить те, що є національним суб'єктивізмом.

Український націоналіст в ОУН, що є органічним пов'язанням всіх членів в унапрявленні до найвищих цілей, визнає такий порядок поступування:

1. порядок відношення до себе самого і інших,
2. порядок відношення до Організації і її Проводу.

Такий порядок - то порядок відношення до української нації.

Український націоналізм високо цінить одиницю, члена, як індивіда, дбає про його індивідуальний ріст, розгорнення і удосконалення індивідуальних особистих прикмет та здібностей, членсько в'яже і суспільно нормує. Український націоналіст визнає порядок бігу життя від членів до цілоти і від цілоти до членів. В кожному членові і в кожній спільноті відзеркалюється цілість.

В такому органічному порядку досягається українську духову суверенність. Спільнота такої духової суверенності дійде до повної фактичної державної суверенності.

ОУН є інкубатором нової верстви українського визвольного активу і носієм державницьких ідеалів.

Ставимо високі вимоги до тих, що є в ОУН, як і до тих, що приготуються до неї вступити. Люди, які будуть проводити тисячами і мільйонами людей, які не мають сумніватися, що є зле, що добре, а що кінечне для нації, люди, які мають рішати і давати напрям, - мусять бути іншими від загальної пересічі. До того треба приготуватися, починаючи вже з юнацтва. З українського загалу молоді треба виловити сильний тип української людини, людини високої класи вартостей народу, що є в стадії процесу становлення держави; і самим носієм держави є цей вирізнений провідний тип українця.

Його світогляд, його почування, його озброєння знанням, його завзята дія, створять те, що широка немельйорована ріка українства дістане свої береги, своїх власних володарів.

Однак влада і сила українського націоналіста не є привілеєм, а твердим його обов'язком у визначеній службі нації - державі. Обов'язок, служіння і жертвність на користь цілоти нації - державі. Український націоналіст різниться тим від других, що в служінні нації він хоче відзначитися більшою участю і більшим вкладом у сповнюванні своїх обов'язків для цілоти. Ці справи наголошуємо тепер знову тому, бо в рамках загальних завдань української дійсності рішальний відтинок історії українського народу - політичні завдання - є занедбані і напелегливими стараннями ворога молодому поколінню зогиджувані. Через те є загрожена свобода України, а найважливіший засіб до її здійснення - українська визвольна політика, - може бути позбавлена допливу кінечних, високої вартості, молодих кадрів.

Отже, український націоналіст - це людина точно означених

прикмет і вартостей душі і тіла, виплечаних на означених унасліджених і набутих прикметах. Це завершений тип цілокупності людської природи, українського характеру і націоналістичного світогляду. Український націоналіст носить ознаки високої мужності, підваги наступу і оборони, почуття честі і вірності та справедливості у сповнюванні своїх обов'язків.

Всяка порожнеча є злим станом. Порожнеча, яку витворює українська безполітичність, була би трагічним станом. Тому, що природа не терпить порожнечі і різні "порожнечі" наповнює різним змістом. Порожнечу по відсутності української політичності і політики, нормальним порядком, ізза браку опору, чи заслабого опору, виповнить своєю політичністю і політикою в о р о г.

Теперішній стан частини української спільноти у вільному світі можна б порівняти до політичної реторти, яку злобний альхімік - московський реальний політик хотів би заповнити сов'єтсько-москофільським змістом.

Антидотом на московський і промосковський зміст є власна українська політика, політика українського націоналізму. У 20-у столітті, на базі національного об'явлення "Кобзаря", - Тарасівці, М. Міхновський /"Самостійна Україна"/, Д. Донцов /"Підстави нашої політики", "Націоналізм"/, а УВО, ОУН, УПА практично, - показали, де корінь зла, і де українське добро, і якими засобами до нього змагати.

Процес оздоровлення національного організму почався вже давно, однак ворог легко і добровільно не уступить, вороги і "воріженьки" не "згинуть як роса на сонці", їх треба побороти власними ліпшими ідеями, власною українською політикою і силою, що практично визнають і здійснюють українські націоналісти. Наші кадри мусять бути поповнені, бо від визнання і здійснювання ідеалів українського націоналізму самим українським народом залежатиме успіх визвольної політики, а то й саме життя нації.

В такому стані не маловажною справою є, якою має бути українська молодь. Життєво важним є, щоб вона не лише була статично ідейною, але й щоб практично і динамічно здійснювала високі ідеали, т.зн. стояла в рядах українського визвольного фронту.

■■■■■■■■■■

ТІЛЬКИ ЧЕРЕЗ ПОВНИЙ РОЗВАЛ МОСКОВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ І ШЛЯХОМ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ ТА ЗБРОЙНИХ ПОВСТАНЬ УСІХ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ - ЗДОБУДЕМО УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ ТА ВИЗВОЛИМО ПОНЕВОЛЕНІ МОСКВОЮ НАРОДИ !

М. Я.

ВІЛЬНА ЛЮДИНА

/Декілька думок під розвагу молоді, що готується стати членами Організації Українських Націоналістів/

Найбільш уживаними в нас словами стали: свобода, воля, вільний, незалежний. І це річ самозрозуміла, коли візьмемо до уваги, що український народ проживає в тяжкій московській неволі, і що ціле суспільно-політичне життя нашої еміграції поставлене на визволення з неволі і здобуття свободи, незалежності.

В цьому прямуюванні небагато людей звертає увагу на те, що здобуття національної свободи мусить попередити здобуття індивідуальної свободи, і що тільки вільні люди є тривалим фундаментом свободи нації.

А тим часом слово "вільний" - стало для багатьох туманним. Воно не викликає ясного образу. А треба, щоб саме тут ми могли ясно бачити й розуміти поняття вільності. Тому відсуньмо на бік усе, що є тільки словом або враженням у цьому.

Нам треба бистро дивитися й чітко розрізняти. Не тому, щоб видвигати проблеми; саме в цьому питанні ми не зайшли б з цим далеко. Ні, ми попросту поставмо перед наші очі живий образ: хто є вільний? коли хтось має право називати себе вільним? Отже нам ідеться про образ дійсно вільної людини. Можливо в цьому образі буде нас вражати деяка дріб'язковість, детальність, але не зражуймося цим. "Великодушне" не є завжди правдиве: деколи криється за цим багато брехні й фальшу.

Отже зачнім з найближчого: ми називаємо людину вільною, коли вона може робити, що тільки забажає; коли вона має зовнішню свободу рішення і рухів. Буває в декого саме так, що його зверхники й найближчі на кожному кроці обмежують його свободу наказами й заборонами. Тоді він, очевидно, не є вільним. Він хотів би мандрувати - і не може, він хотів би приєднатися до якогось гурту, але це йому заборонено; він хотів би взятися за працю так, як це йому видається доцільним, але мусить її виконувати по чужим вказівкам; його потягає до якогось означеного звання, але не може цього досягти... Усе це є невільністю, браком свободи та може дуже пригнічувати.

Ще тяжчою стає невільність, коли оточення має відмінні погляди й настановлення. Це може трапитися кожному й всюди. Тебе не розуміють, тебе відпихають, тобі накидають свої погляди. До того, що тобі дороге - не ставляться поважно. З усього, до чого змагаєшся - насміхаються. Тобі накидають товариство, яке тобі противне; товариські форми, розривки, одержу, зачіску, що тебе дратують... Це може бути товариство, або оточення при праці, родина або гуртожиток. Це може стати справжньою тиранією, а люди, які ставлять для себе вимогу великої свободи, є часто супроти інших найбільш

безоглядними. І коли хтось, з природи дуже податливий, уступчивий, знайдеться в таких умовах, — він може втратити свою самостійність. Постійна критика відбирає йому довіру до себе самого. Він перестає мати власні думки. Він пристосовується і оцінює гарне й погане, правильне й неправильне, шляхетне й подле вже на основі того, що говорить йому власне серце, тільки на основі цього, що інші йому накинули. Аж врешті він перестане бути вільним не тільки зовнішньо, але й внутрішньо.

І таких невольностей є багато. Деякі вдаряють по нас сильніше, інші слабше. Але всі ми маємо так чи інакше, з цим до діла, бо кожний торчить у стосунках, які він не може змінити. Він живе в родині і мусить сприймати її членів такими, якими вони є. В школі він не може добирати собі товаришів, улаштування, а тільки мусить достосуватися до того що є. В своєму званні, в бюрі чи на заводі, в означених товариських стосунках — він мусить сприймати те, що є. Таким чином кожний відчуває якимнебудь способом, тиск зовнішньої невольності. А коли був би тут хтонебудь цілком вільним? Коли він міг би проходити і йти, коли він захоче; працювати, як йому до вподоби, влаштовувати своє життя після свого бажання; коли б він добирав собі оточення, що шанувало б його погляди... Одним словом, коли б він був паном своїх рішень і рухів. Це була б свобода і вона — виглядає, підходячи до цього теоретично — варта цього, щоб за неї боротися. Але є положення, яких ніяк не можна змінити, як от: відносини в родині, в школі і на праці, з якими всеж таки мусимо дійти до ладу. Але дійти до ладу правильним способом, щоб пошані любов ближнього були при цьому збережені. І тоді ми можемо багато досягнути. Передусім треба залишитися вірним собі. Коли, наприклад, ти прагнеш присвятитися якомусь фахові й натрапляєш на спротив, тоді ти повинен перш усього усвідомити собі: що я хочу? чому? А тоді раз-у-раз висловлюй це відповідними словами на відповідному місці! Водночас ти будеш більше прикладатися до праці, будеш більше відданий домові, щоб батьки бачили в тебе дійсно добру волю; ти це засвідчиш і тоном, і цілою поставою, щоб таким чином сила доброго настановлення перемогла спротив. Може дехто подумав: це є "дипломатія" і неправда; треба ясно висказувати що хочемо і на цьому крапка. О ні! Це є попросту розумніше, це є цілеспрямована воля, що вживає добрі засоби для доброї справи. Грубою поведінкою, так званими безумовними домаганнями, впертістю й авантюрами досягаємо мало доброго, але навпаки, з цього виникає багато колотнечі та прикростей.

Очевидно є положення, коли чітко бачимо, що йдеться про мою душу, про внутрішню основу мого життя. Про моє звання і працю мого життя. Тоді може й являється конечним, щоб шляхом явного спротиву досягти свого. Але треба, щоб ми могли чесно сказати собі, що тут йдеться дійсно про важну справу, що ми пробували все можливе й не могли нічого зробити. І таку відкриту боротьбу ми мусіли б вести тоді зі ширістю в серці.

Дуже часто нам видається, що змагаємось за щось незвичайно

важне, а опісля виявляється, що це була тільки забаганка. Не один думав, що від цього буде залежати ціле його життя, — а вже в короткому часі ціла справа стала йому байдужа. Він думав, що він довше не витримає, що він мусить вибухнути, а опісля сам побачив, що хотів тільки спекатися неприємних обов'язків.

Очевидно, бувають випадки, що вимагають проби сил, але загально можемо вже багато досягнути, коли ми остаємо витривалими й використовуємо кожну добру нагоду для нової спроби, але водночас дбайливо виконуємо свої обов'язки й у нашій поведінці держимо себе сильно в руках. При цьому ми завжди доходимо колись до межі, де починається те, чого саме не можемо змінити. Тоді, задержуючи гідну поставу, — можемо ввійти в невідхильне.

Особливо необхідною стає боротьба, де треба боронити свої переконання, свою віру перед розгарачем і гвалтовним оточенням. І тут передусім: не дати себе "збити з пантелику"! Шкільні товариші, друзі в робітні й фабрики, товариші на підприємстві чи в уряді можуть зі всіх сил натискати, зв'язувати — ви ж не дайте себе обманути! Бо тут ідеться про свободу. Перевіримо те, що нас цікавить, що нас зворушує; передумаймо це глибше, щоб ми це краще зрозуміли, очищуймо це від пересади і фальшивих поглядів, — але тоді ми повинні охопити це цілою нашою душею, чимраз глибше, чимраз сильніше. І незмінно на цьому спочити! Не одна вже шкільна кляса висмівала, цілі колони робітень і б'юр, гуртків і гнізд сплетень поборювали й виступали проти одиниці. Але одиниця твердо стояла на своєму й усе розбилося об її спокійне серце й її ясну волю.

Така зовнішня свобода є цінна, тим більше, коли ми її самі здобудемо. Але вона є все ж таки тільки першим кроком до царства свободи. Ви певно не один раз спостерігали таке: хтось має цю зовнішню свободу; в кожному разі настільки, наскільки він у межах розсудливості міг би її бажати. Він мусить придержуватися тільки деякого порядку, зрештою він не має ніяких перепон. Він може робити, що забажає. Можливо, що він не турбується навіть ніяким домашнім порядком, а робить тільки те, що йому до вподоби. Він читає, що йому попадає в руки, ніхто не накидає йому своїх поглядів. Одним словом: він є зовсім вільною людиною. Але от він запримичує якісь особливі зврати в говоренні; ціла кляса чи гурток вживає їх — і він разом із ними! Новий спосіб в'язати краватку стає модою, особлива зачіска, баки, борідка, розплетене волосся в дівчат, вузькі штани, надто куца спідничка, барвлені повіки, нехлюйний одяг — стають модними... І от він чи вона, хоча зовсім не можуть зрозуміти навіщо це все потрібне, але вони хочуть, щоб їх вважали елегантними, вільнодумними, поступовими, або добре вихованими, — залежно як це тоді називається — і вони наслідують інших! Що ж тоді діється з такою свободою?

Якось книжка стає модною. Щось в ній /або в ній/ насторожується проти книжки. Книжка видається йому пересадною, неприродною, навіть безсоромною; він відчуває, що там поза шумними фразами криється пустка, що в книжці правдиві цінності перемішано з болотом.

Але книжка є в центрі уваги всіх, всі про неї говорять, її славлять - і він читає книжку далі, а врешті вважає, що вона гарна.

Когось висмівають - шкільного товариша, вчителя, громадського діяча, або когонебудь. Цей, про якого /для прикладу/ говоримо, відчуває, що це висміювання - це грубість, дикунство, а може навіть підлість і національне шкідництво, - але що інші сміються, - то й він теж з ними. В гуртку хтось висловив свій погляд, - всі інші цьому противні. Він помічає, що в цьому відокремленому погляді є багато рації, але що всі є проти, то й він не вагається виступити й протестує разом з іншими. І так далі! Завжди те саме: хтось не має відваги висказати свій погляд на сходах, на зборах, бо він боїться тисячі очей; він сміється з дотепу, проти якого постає все чисте в його серці, бо він не хоче, щоб його вважали недотепом; він соромиться своєї чистоти, свого чистого життя, бо інші, що вже "мають досвід" могли б трактувати його легковажно. Чи це свобода?

Направду ні! Зовнішньо хтось може бути вільним як птиця, а в нутрі слугою. Чиїм слугою? Слугою прилюдної opinii. Я не хочу цим її зневажати, бо вона має свої добрі сторінки. В ній виявляється сумління багатьох. Але при цьому скільки в ній безглузлого, низького, обмеженого! І це однаково, чи йдеться про прилюдну opinii міста, школи, класу, чи гуртка. Одна досвідчена людина оповідала мені колись про свої переживання і досвід у публічному житті. Коли маємо до діла - казала вона - з одиницями, вони являються нам цілком порядними людьми. Але коли їх зійдеться сотка - тоді сам чорт вселюється в них. В цьому вислові є багато правди. Хто стоїть сам - мусить бути відповідальним; його сумління стороже. В великому гурті кожний переливає свою відповідальність на сусіда. Кожний дає себе потягати, а вислід? Маса є безвідповідальна. Звичайно тон надають їй не благородні, найморальніші, але ті, що найголосніше кричать і що вміють найбільш переконливо висловити те, що всім подобається. Хто отже хоче бути вільним - мусить вміти визволитися з залежності від багатьох.

Але є також залежність від декількох. Нерідко ціла класа, або цілий гурток стоїть під могутнім впливом декількох, або навіть одного. В житті, в фаховій праці, в товаристві, в організації є часто це саме. Цей один, або цих кількох вміють висловити те, що вони бажають. Вони мають сильну волю, часто також безсовісну душу, що зухвало атакує, і таким чином вони володіють. Може трапитися, що така людина вміє другому накинати свій вплив. Його приятель говорить те, що й він, поводить як він, його тільки слухає і в усьому його наслідує. Але це вже не є приятель, а тільки служба, неволя.

А от вам ще одна обставина. перед якою нам теж треба боронитися. Людині, з якою нас зв'язує дружба - ми будемо захищати вірність, але поза тим будемо зберігати нашу самостійність. Але майже в кожній приятелі приходить момент, в якому рішається, чи ця приятельська не стане для одного неволею. Це може стати причиною важ-

ких хвилин, непорозумінь, боротьби. Але це мусить бути переборене. А для друга це буде пробою, чи він дійсно є другом, чи тільки хоче володіти. Але навіть коли хтонебудь і бажає дійсної приязні, він в першому моменті не буде розуміти, про що тут саме йдеться, коли другий видимо відсторониться. Та коли він дійсно любить свого друга, тоді він зрозуміє, що він не повинен його втратити. Він залишить тамтому цю свободу і цим здобуде собі його наново. Але навпаки, владолюбний цього не хоче; він хоче, щоб його друг завжди йому підлягав, він поборює його намагання бути вільним, він гнівається, він обвинувачує друга в невірності. І це саме діється в гуртку. "Справжня людина" прагне мати за друга вільну людину, а не невільника. Тому вона тим більше радіє, коли інші рішучіше виявляють свої своєрідності.

Але не забуваймо, що ми можемо бути й невільниками речей, а не тільки людей. Якась забавчанка може теж полонити людину і то до цієї міри, що вона тратить усю розсудливість. Хтось бачить спортивний виряд, мотоциклет, моторовий човен — і хоче мати їх за всяку ціну. Рідкісна поштова марка, дорогоцінний камінь, книжка чи образ, чи щонебудь інше — може стати предметом його прагнення і він не знає спокою, доки ці речі не здобуде. Усе, що може стати власністю людини, може нею заволодіти. Така залежність може спогнити серце неспокоєм, може відібрати йому всю радість, а навіть довести до злочину. А коли вже хтось щонебудь посідає, тоді ця залежність може стати такою великою, що він не є спроможний розлучитися з речами, навіть тоді, коли б тільки якась їх частина була до загину потрібна іншим, або коли б він міг цим зробити велику радість другому.

Хто є так настановлений — цей є невільником речей. "Блаженний муж, що не гониться за золотом" — каже св. Письмо — "і не прагне грошей та дорогоцінностей. Назвіть нам його, а ми будемо його славити, бо насправду, він великого досяг у своєму житті". Він був вільною людиною!

Таку неволю речей треба переломити, треба зі себе скинути, навіть коли б нам це дуже тяжко приходило. О, тут треба дуже сильно вхопити себе в руки, бо інакше ніщо з цього не вийде. Про це треба пам'ятати навіть у дрібничках. Треба другим радо давати й помагати. А коли ми відчуваємо, що наша залежність від якогось предмету стає надто великою — тоді нам не залишається нічого іншого, як добровільно жертвувати те, що нас так сильно зв'язує.

Отже, не є ще вільною людиною той, який може робити, що він тільки збажає. Він мусить бути незалежним теж у відношенні до людей і речей. Він мусить залишитися вірним своєму сумлінню, своїм поглядом, своїм переконанням, своїй вдачі. Його внутрішня істота мусить в ньому запанувати над зовнішнім, над оточенням, умовами, речами, посідаванням і власністю.

Але ми мусимо сягнути ще глибше. Уявім собі когонебудь, що є паном своїх рішень, хто є теж внутрішньо самостійним і діє дій-

сно згідно зі своїми переконаннями. Але деколи й ним може так заволодіти гнів чи обурення, що він сам себе не пізнає. Він тоді говорить речі, яких опісля соромиться, робить крикду іншим, кричить і ображує, — чи він є тоді вільним?.. А інший знову є пустий: він часто говорить про себе, вміє завжди розмову спрямовувати на справи, в яких він визнається; він негайно насторожується, коли мова йде про нього; він у всьому добачує чи відчуває догану, або підлабузювання; він завжди намагається виловити, що другі думають про нього — чи він є вільним?

А ще в деякого пристрасть виявляється не раз так гостро, що він вже не панує над собою, говорить негідні речі, або непристойно поводить себе — чи він є тоді вільним? А подібних випадків є десятки: в одних це буде ласкіство, в других самолюбство, в третіх заздрість, у четвертих гордість... Гніздяться в таких людях пристрасті, гони, призначення і зв'язують їх. Чи можемо їх називати вільними людьми? Зовнішньо — так, але чи внутрішньо? Така людина може пробитись крізь світ, але в самій собі залишається зв'язаною.

Отже в самій людині, в її власному нутрі, є, до деякої міри, двоє людей: одна людина цілком внутрішня, і ця є істотною; і друга, більш зовнішня — це пристрасті і гони. Вони не є злі, навпаки, вони є цінними силами. Пристрасть є силою, гін є теж силою. Скорий до гніву виявляє теж запал, коли приходить йому постояти на якусь велику справу. Пристрастний має душевний розмах і одушевлення і для шляхетних справ. Хто дорожить посіданням, цей знає вартість речей і є добрим господарем. Заздрісний вміє цінити приятеля і т.п. Усі ці сили є цінні, але сліпі. Вони можуть теж руйнувати, нищити, викликувати заколоти або поневолювати, коли внутрішня людина не має свого сумління наготові. Внутрішня людина мусить панувати над пристрастями й гоніми, мусить їх загнуждувати, впорядковувати й робити їх корисними. Тоді вони стають добродійними, так як жар огню, коли його правильно пристосувати.

Вільним є тільки той, в кого внутрішня людина панує над зовнішньою, в кого сумління і гаряче серце панують над гоніми і пристрастями. Це є щойно власна свобода, моральна свобода. Завдяки їй сумління, оця найістотніша основа, — формує життя людини. І ця моральна свобода спричинює, що все є кермоване і впорядковане сумлінням, отже тим самим і Богом. Щойно завдяки ній людина стає особистістю.

Кого ж тоді маємо називати вільним? Того, що зовнішньо є паном своїх рішень. Того, що вміє стати незалежним від впливу людей і речей та діє згідно з власними переконаннями. Але передусім того, кого найглибше, найістотніше — сумління, є паном над цілим світом пристрастей і гонів.

Перша, зовнішня свобода, є добра й варта того, щоб за неї боротися. Вона дає нам вільний простір, вільний шлях, але залишає-

ється тільки зовнішньою. Важнішою є друга свобода, внутрішня, вона сягає куди глибше. Без неї ця перша свобода є безвартісною. Ця друга свобода робить людину вільною в її власній істоті; ця свобода спричинює те, що людина не живе і не діє так, як її оточення, але як цього прагне її власне Я, що вона є сама собою; що вона так думає, як це їй тільки властиво; що вона так діє, як вона вважає правильним; що вона витискає на цілому своєму бутті печать своєї істоти, яка тільки їй є властива. Щойно ця друга свобода робить першою цінною, чи так підносить вартість першої. Але вирішальною є щойно третя площина свободи, найбільш внутрішня: чи людина промостить собі шлях до моральної свободи. Чи її сумління, голос Бога в людині, здобуде владу, - а не гін, не пристрасть, і не самолюбство. Чи вона стане особистістю. Коли сумління служить Богові й коли воно всім володіє з волі Бога - тоді щойно людина є дійсно вільна. Бути вільним - значить: належати до себе самого, бути в згоді з самим собою. Моїм властивим Я - є моє сумління; коли я хочу бути вільним - то цьому сумлінню мусить усе підкоритися, ямушу згідно з ним діяти. Щойно ця свобода надає вартість зовнішній свободі, бо вона спричинює, що це є людська свобода, а не свобода птиці. Щойно ця моральна свобода надає вартість і другій, внутрішній, свободі, бо вона спричинює, що це є свобода Божих дітей, а не тільки виладкування природних сил. Щойно завдяки їй кожна сила і кожний гін стають шляхетними і пожиточними.

Чи, отже, людина є вже з природи вільною? Ні, вона може щойно стати нею! Очевидно, людина є вільною в цьому розумінні, що на перехресті шляхів може йти вліво або вправо, як цього сама забажає. Але властиву свободу, духову свободу, треба щойно здобувати. А боротьба за цю свободу незвичайно тяжка й затьняна. Тому дивно мусить вражати нас помічання, яке часто можемо зробити, ближче спостерігаючи людей, що так багато і так голосно говорять про свободу, що вони про те, що значить бути дійсно вільним нічого не знають, або дуже мало. А ті, що про цю свободу насправді знають, що дійсно за нею тужать і в твердій боротьбі пізнали, як мало людина її в собі має, - ці не говорять про неї багато.

Але як доходимо до тієї свободи? До неї ведуть три шляхи: пізнання, карність і спільнота.

"Правда визволить вас" - сказав Господь. Кожний торчить тим глибше в неволі, чим менше знає, що він є невольником. Але коли він це собі усвідомить, тоді ця неволя неначе заломлюється. Хто, наприклад, попросту присмугається до безсердешності інших, не роздумуючи над тим, - цей торчить в повній залежності. Хто самозрозуміло йде за безглуздям моди, за кличами, прилюдною опінією, за злими обичаями і звичками шкільних товаришів, товаришів праці й друзів - цей є очевидно в їхньому полоні. Але коли до його свідомості дійде, шляхом якогонебудь пережиття або слова - як він погано поводить, як несправедливим є його осуд, або як зла є яканебудь його навичка, тоді може трапитися, що полудя спа-

де йому з очей, і широко розкриються його очі. Він почується засоромленим, він сам не зможе зрозуміти, що міг таким бути; сліпоту є проламана, а шлях до свободи відкритий. Він бачить свій стан і знає, де треба почати працю над собою. Але передусім він мусить себе ясно проглянути. Це зовсім не вистачає тільки знати: "я є нечесним у відношенні до інших". Він мусить запитати себе: чому? до кого саме? Може він тоді пізнає, що те, що його наставило проти другого, що він був у відношенні до нього нечесним — це було приховано заздрість. Не вистачить знати тільки: "я є лінивим і недбалим у своїй праці". Він мусить запитати себе: чому? Може це є звичайне лінивство. А може це є перевтома, якої причина в цьому, що він не придержується порядку, ні якоїсь норми, йде запізно спати, й бозна чим займається. Це не вистарчить тільки знати: "я є неопанованим у відношенні до других, гострим, а може несправедливим в осуді, нетерпеливим, прикрим для оточення". Він мусить поставити собі питання: чому? Може він тоді помітить, що вкінці все виникає з якоїнебудь пристрасти; що в ньому коріниться якийсь не опанований гін, який робить його невдоволеним.

Значить, треба себе самого зрозуміти, пізнати: "Де в моїх зовнішніх стосунках є пута, які я можу скинути, не порушуючи моїх обов'язків? Чи охота наслідувати, пустота, страх перед людьми не роблять мене залежним від людей? Чи моя захланність, заздрість, жадоба — не роблять мене невірником речей? Чи пристрасть, помилки, не порядок не роблять мене невірником моєї вдачі? Де коріняться мої найбільші хиби? Як вони виявляються?" Так поволі треба здобувати собі уявлення про себе самого. Дуже корисно передумувати ці справи, коли щонебудь трапилось. Наприклад, після якогось удару, або після сварки, — треба запитати себе: "Як до цього прийшло? В чому моя вина?" Але треба шире хотіти бачити правду! Не дати пустоті так навітлити справу, що ми не маємо ніякої вини! Один філософ сказав про це досадне слово: "Говорить пам'ять: Це ти зробив. А гордість відповідає: Я не міг цього зробити. І пам'ять — уступає!" Отже треба хотіти бачити! Що це сидить в мені, що аж так далеко мене понесло? І коли я вчинив якусь несправедливість, я беру себе сильно в руки і питаю: "Чому? Як це могло статися? Чи це траплялося частіше? Чи коріниться щось у мені, що мене до цього спонукує?" А коли, все ж таки, я зазнав невдачі, я перевіряю себе: "Що тут не дописало? Де шукати вини? Нерозважність? Непорядок? Слабість? Нестійкість? Непевність?" В таких моментах сумління є чуйніше, зір гостріший, внутрішній голос чіткіший. Треба їх використати. Або ми можемо перевірити минулий час у відступках місяця, кварталу — ставлячи собі поважні питання: "Як мені пішло? Що я робив добре? Які були в мене недоліки? Як виглядала моя праця? Яке було моє відношення до моїх близьких, до товаришів, до учителів, до моїх зверхників, до підлеглих мені?" Можна також використати тут наш іспит совісти, зроблений перед сповіддю і довгий час якусь свою означену хибу спостерігати.

Але я не хочу цим сказати, що ми мали б завжди собі пригля-

датися, себе спостерігати й аналізувати, себе розчленовувати. Це пригнітило б наше серце. Боязливість, що всюди добачує в себе хиби, скрупульозність, що за все себе винить, - є майже гіршими, чим простодушна сліпота, бо вони нівечать сумління і роблять його непевним. Але є потрібне намагання бачити справи ясно. І тому треба час-від-часу себе перевірити. Але це мусить відбуватися в атмосфері правди і то при допомозі зору, що дійсно хоче бачити правду і не підкупно називає зло - злом. Що не обвинувачує і не вибілює, але шукає ясности. І з цього виникає ця правда, що визволяє людину.

А ле самим тільки проглядом, самою тільки аналізою себе самого, своїх вчинків не досягнемо багато. Тут треба ще дії: карності й жертви. Правдива свобода виростає тільки з карності. Хто говорить тобі про свободу, а ти помічеш, що він не придержується карності - не вір йому. Це є тоді тільки обман, навіть коли слова його блискотять і поривають. Ми не є з природи дійсно вільними - я думаю про духову свободу, отже не тільки про те, щоб ми доскоchu могли йти вліво чи вправо. Чи ми цю духову свободу здобудемо - залежить від карності й дисципліни. Сюди належить боротьба проти пуг із зовні, а передусім проти пуг із нутра, день-у-день. Сюди належить постійне самоперемагання. При цьому не треба забарато на себе брати; може тільки щось одне. Наприклад, я постановив совісно працювати й на це звертаю всю свою увагу. Коли я тут добиваюсь деякого успіху, то це має вплив і на все інше, бо людина є живучою цілістю. Може навіть треба нашу постанову точніше спрецизувати: "Я хочу свою шкільну працю значно поліпшити". Ми мусимо хотіти щось цілком означене й ясно. Ввечорі ми перевіримо себе, як ми виконали постанову, вранці ми відновляємо наше рішення. Ми переводимо це довгий час - доти, поки ми помітимо, що воно вже внутрі закріпилося. Тоді ми змінємо наше завдання і висувємо нову ціль. Постанови втрачають з часом на силі, ми до них при звичаємось. Тому ми мусимо час-від-часу міняти наш приціл, тоді справа набирає свіжого розмаху.

Справжня дисципліна, справжня карність - це: міцно схопити, мужньо боротися, завжди наново націлятися. І від початку треба бути приготованим на довготривалу боротьбу. Якусь дрібничку, наприклад, якийнебудь навик, можеш скоро усунути. Але справжні хиби торчать глибоко в людині, так, що потрібно довгих років боротьби; щоб з ними впоратися. Може спочатку все виглядає досить погане. Бо як довго ми не брали справи до уваги, ми її не дуже відчували. Але коли ми її схопимо, тоді в душі постєє заворушення. Спостерігання і боротьба доводять деколи цілу силу хиби щойно до вибуху. Але тоді треба напружити всі сили й видержати!

Не одну обставину хочу особливо звернути увагу: може трапитися так, що хтось не може добитися жадного успіху. Завжди наново повторюються ті самі хиби, ці самі недоліки, так, що огортає нас знеохота. Але треба знати людську істоту. Можливо, що немає поступу на стисло окресленому відтинку, але він виявляється деінде. Хтось бореться довгий час зі своєю злістю і не може її при-

боркати, але він, навіть не помічаючи цього, стає ласкавішим до других. Саме те, що він мусів так тяжко боротись і що він так глибоко відчував свою слабосилість, - довели його до частинного успіху. Знову інший намагається привчити себе до порядку, або до дбайливішої праці. Але це ніяк йому не вдається. Та навіть не помічаючи цього, йому вдається куди легше протиставлятися пристрасті. Постійно, боротьба за порядок дає йому силу й він в обличчі якогонебудь гону не тратить вже так легко голови. Так то у внутрішньому житті все це є тісно зі собою пов'язане. Що діє на одному місці - це має вплив і на інші частини. Отже не тратити ніколи відваги й охоти!

Є ще один особливий і важливий рід дисципліни, - а саме: порядок. Воно звучить досить дивно, коли говоримо, що свобода виникає з порядку, бо ж іба ж ми не привикли вважати вільну людину непоздержним велетнем, що живе хвилиною і нічим не в'яжеться. Але бути вільним - це значить, що наша внутрішня істота є незалежною від зовнішньої, що незалежними є глибина від поверховності, вічне від моменту, шляхетне від безвартісного. Але шляхетне, вічне, внутрішнє мусимо охороняти, коли не хочимо, щоб безвартісне, короткочисне, поверховне й зовнішнє їх збили з ніг і заглушили. А це досягаємо шляхом порядку. Отже не якась вузька дрібничковість, а тільки порядок, як засіб визволення істотного в нас. Сюди передусім належить зовнішній порядок: на столі, в кімнаті, в шафі. В кого всі речі в неладі, так немов би папір і олівці й книжки й одіж мали ноги і завжди забігали туди, куди вони не належать, - цей не паном свого оточення, бо нелад коріниться в ньому самому. Отже для нього змагання до порядку є змаганням за свободу, боротьбою духа з непорядком у власному нутрі: Таке саме з порядком у щоденній праці: вставання, праця, відпочинок і сон - у властивому, точно визначеному часі, не бездушно, але стисло. Хто не вміє цього досягти, щоб у властивому часі починати і кінчити, цей в якійсь частині своєї істоти є невільником настрою, товариства, перепон чи времі припадку. Отже порядок у праці: що треба зробити насамперед, а що опісля; і то не під кутом власної приємності, але з уваги на потребу. Також порядок у самій праці: правильно читати книжку; не перескакувати і не читати з кінця. Дбайливо перерахувати сторінку, стрічку за стрічкою. Прочитане передумати. Шукати вияснення незрозумілих місць у лексиконах, підручниках, або запитуючи про це когонебудь більш підготованого. Працю виконувати совісно й систематично, а не кермуватися наглыми помислами і настроями. Почату річ треба скінчити, а не покидати її, щойно почавши. Опісля ще глибший порядок у думанні: дійсно вникати в кожну річ. Проблему передумувати. Не вирішувати її "з пельця", тільки на основі глибокої застанови. Думки розвивати по черзі, а не перескакувати з одної на другу. Не дати себе відвести наглим помислам від наміченої лінії, а тільки прямо розгортати думки, крок за кроком.

Є ще третій шлях, що веде до свободи: спільнота. Але треба зараз же додати: справжня. Фальшива спільнота в'яже, як ми вже

бачили, через боязливість, жадобу панування, насильство. Лише справжня спільнота допомагає дійти до свободи. Вже ця обставина, що хтось мусить жити з людьми іншої вдачі і з ними годитися — звільняє від пут. Хто перебуває тільки з самим собою — немов обмотується своєю своєрідністю — аж врешті не може з неї вийти. Але хто жие з іншими — цей зустрічається раз з тією, раз з іншою індивідуальністю. Він мусить протиставлятися чужій індивідуальності. Тоді він відчуває її істоту, зазнає її впливу, намагається розуміти її, ставить собі питання в чому вона правильна, де її хибби, бере це все до уваги і знаходить шлях до співпраці з нею... Це все поширює його виднокруг, його розуміння стає свободніше. Він дізнає того, що відчуває людина, яка виходить з вузького круга родини, з меж батьківщини — у широкий світ. Очевидно, він може скоритись, улягтись чужому і втратити те, що в нього найцінніше, але це не мусить трапитися. Навпаки, хто міцно держиться своєї істоти та її зберігає — зазнає поширення, збагачується. Він здобуває життєвий досвід, стає здатним до осуду, стає розсудливішим і еластичним.

Він уже не перецінює себе, тільки бачить, що його індивідуальність є тільки одною з відмін людського типу. Так, саме спостерігаючи чуже, він краще розуміє власну особливість. Як часто дехто щойно в зустрічі з іншими пізнає, що якась хибка є дійсно погана, спостерігаючи її в інших. Як часто ми радіємо з приводу посідання якоїнебудь доброї сили, коли бачимо, що її бракує іншим, або, коли бачимо, що інші вміють з неї зробити. Саме в протиставленні до чужих особливостей — відчуваємо часто щойно свою власну і зростаємося з нею, зокрема, коли вона мусить встоятися проти непорозуміння і нехтування.

Найліпша спільнота — це спільнота, дружність з правдивим приятелем і товаришем. Істота приятелі базується в цьому, що один хоче бачити другого добрим, досконалим. Істота товаришування в цьому, що один одного хоче бачити здатним у цій самій праці. Так, отже, вони оба мусять бути щирими у відношенні до себе й відверто звертати увагу на взаємні недоліки. Приятель здобуває собі цінність в такій мірі, в якій один до другого є щирим і правдивим, і в якій один від другого цю щирість приймає.

Така відвертість не приходить легко. Дуже тяжко є приймати свободну критику другого. Часто все в нас перивзається проти якогось слова. Бо приятель — це не проста справа. Помимо всієї рівності вкредуються. Щораз більше в добре наставлення — тихі почуття зсідрости, прихована нехоть, подразнення і подібні неясні почуття. Немов би з якогось мрячного підземелля вихалося в ясне переконання горішньої душі щось чуже. Вже не одна приятель розбилася саме тому, що ми не звертали уваги на цю "другу людину" в власному нутрі; вона часто гостро борониться проти кожного зауваження чи упіснення приятеля, влажаючи його зарозумілість, дріб'язковість, жадобу голодіти. Тоді й рішається, чи приятель має глибину, стрижень, чи може це було тільки псевверховне почу-

в'яння.

Але деколи не є теж легко щосьбудь відверто сказати приятелю. Деколи слово не хоче вийти з уст. Бо ми знаємо, якими ми є самі і відчуваємо себе прямо фарисеями, коли робимо застереження приятелю. Не хочемо також бути неделікатними. Деякі справи приходять особливо тяжко. Куди легше можна комусь сказати, що він надто поривчастий і він повинен більше держати себе в руках, ніж щоб він придержувався правди, або був точним у грошових справах. Бо тамте є тільки пристрастю, а тут йдеться вже про честь. Мені здається, що ще тяжче бути обов'язаним сказати комусь, що він повинен держати себе чистіше, або пристойніше їсти; бо людина в цих справах особливо вражлива. А все ж таки це мусить статися і ми робимо погану прислугу приятелю, коли мовчимо в таких моментах. Передумай, як це можеш чесно сказати, завжди до слушного моменту, а тоді широко говори! Перші хвилини після цього не є особливо приємні, але опісля приятель подякує тобі.

Єснує ще один помічник до свободи: противник. Очевидно, це вже належить до майстерності вміти ним покористуватися! Бо гнів, дошкульність, гризня, гризота, жадоба пімсти затемнюють нам передусім очі й ми в противникові бачимо тільки чорта. Але чи знаєш, що ненависть гостро спостерігає, нехить не дає себе обманути. Хто вміє використати це, що противники бачуть і кажуть — цей може почути багато правди про себе. Тверду, злу, неприязну правду, але правду! Деколи більш чітку й неперекупну, ніж найліпший приятель може її тобі дати. Тому хтось слушно вжив терміну: "найліпший неприятель". Це той, що нас неблаганно ставить перед "абрабс". Це той, що б'є по нашій самообмані, по нашому вигідному самовдоволенню — і кричить: "Така з тебе птиця! боронись!" І тоді рішається, як стоїть справа з нашою волею до свободи і з нашою правдивістю: як ми боронимося. Чи ми робимо це так, що ми проти противника будемо тільки фронт брехні; вишукуємо тисячі причин, щоб відгородитися від критики неприятеля /з таких причин можемо, очевидно, знайти досхоchu, бо ворожа критика завжди робить кривду!/? Чи ми намагаємося доказати, що цей там — це є погана істота, і все в ньому це тільки злоба, безличність і засмічення? О, коли ми так поступаємо — тоді ми справу програли, навіть тоді, коли наш противник замовк неначе гріб. Або ми боронимо себе так, що при всій достойній обороні ставимо собі питання: "Чому мене це так заболіло? Чи він не має в дечому рації?" І коли ми беремо собі це до серця, коли будемо поступати й працювати краще — о, тоді ми перемогли, навіть коли наш противник позірно вийшов переможцем. "Спільнота ворожести" — це дійсно найвища проба волі до свободи!

Так ми наближаємося до свободи. Поволі, але йдемо вперед. Про найглибшу свободу я зовсім не говорив: про визволення для Бога. Про це, що людина поволі переборює прив'язання до речей, щоби належати Богові і могли посідати Бога. Але це окрема тема, до якої поверну при іншій нагоді.

ПРАЦЯ Ю ОУН СЕРЕД МОЛОДІ НА ЛЕГАЛЬНОМУ СЕКТОРІ

В основу думок про дію юнацтва поза межами організованої сітки, тобто - філософію тої дії, - слід вжити виїмки з напрямних внутрішньо-політичної праці сітки активу ОУН. На тому треба базувати всю дію заангажування юнацтва, як певного рода "вибранців", чи членів певного Ордену, "кращих", які свідомі цієї функції, мають ролю каталізатора в тому середовищі, де вони є, для переведення в життя певних ідей, думок, плянів і дій. Між іншими у "Напрямних" є таке ствердження: "... У повсякденній нашій праці керуємось, виходячи із заложення, що допоможемо здійснити постанови і завдання тоді, коли зуміємо залучити через інкорпоровані організації Визвольного Фронту до праці і боротьби якнайширші кола національно творчих сил спільноти на нашому терені.

Одним із завдань в тому пляні є об'єднувати, цементувати українську спільноту та своїми діями, на ідейних заложеннях націоналізму, виступати гостро проти проявів ворожої сили, яка пробувала і буде пробувати серед нашої спільноти сіяти зневіру, прищеплювати малоросійство чи неокомунізм або просовувати отруту та через егентурні контакти культурними зв'язками впокувати радянське шкідливе та москвофільство. І ще одне з важливих завдань - поборювати шкідливі і небезпечні асиміляторські спроби і тенденції поодиноких людей, а то й товариств, зокрема українсько освітніх і релігійних справах.

Асиміляція т у т - це рідна сестра русифікації т а м. Тому в політично-громадській праці, як у всій внутрішньо-українській політиці, клітини ОУН у всіх ділах і вчинках, потягненнях, не тільки декларують, але й здійснюють практично всеукраїнськість, соборність, поборюючи і викорінюючи провінційне думання у людей, спільноті, провінційно-політичне думання, що сусідує з малоросійщиною.

Знову ж таки в зміслі певних практичних напрямних, як в українській політичній ситуації шкідливою є контактна політика, вказати молоді на потребу поборювати її, протидіючи особам і товариствам, які таку політику ведуть.

Виховання молоді-юнацтва повинно проходити як безпосередня їх участь в дії, і це таки найкращий спосіб виховання. Гутірка, лекція, навіть дуже цікава, - це одне, а безпосередньо пережите, безпосередня участь - це зовсім друге. Метою виховання загалу української молоді є збереження української молоді, українською молоддю для української справи. Це найбільш важна і найбільш засаднича справа. Не будь української молоді українською - нічого говорити нам тоді про всякі ідеології, політичні напрямні і різні пляни.

Вужчого розряду - це соборницько-державницький практичний спосіб діяння. Не декларативний, не звужений, не загумінково-територіально-конфесійний, а на практиці соборний-державницький.

І даліше, - використання, а радше віра в можливість використати кожную ситуацію, кожную нагоду, щоби по своїм спроможностям, силам і засобам, в якійнебудь мірі, не забуваючи про проблемами глобального порядку, прислужитись українській справі.

В усіх сегментах громадського життя, що має вплив на формування середовища, чи являється частиною середовища, а як сегмент нашого еміграційного життя не є в частці конкретним середовищем, завданням юнацтва є ініціювати думку, опінію, наставлення, щоби всюди там у тих сегментах був практикований український національно-культурний стиль. Це є ґрунт для національного росту. Розпочинати треба від ширшої родини. Гурт близьких знайомих, осередок, громада з усіми проявами їх життя - творять те, що називаємо середовищем. Питання, чи саме не час починати в тих середовищах "хрестоносні походи" чи "ударні баталії" за український національно-культурний стиль? Для ілюстрації: - чому би у союзово-фінансових імпрезах українська мова не могла бути на рівні з американською в практиці, а навіть хочби трішки перед американською, вже хочби тому, що там виразно стоїть прикметник - "український"/укренієн/. Від української мови, декорації, розривки, стилю, традиційного взаємовідношення не втратить, нагромаджений капітал, не обнижуться дивіденди. Такий колись ефективний у національно-характерному вихованні клич - "Свій до свого!" не менше був би ефективний тут, під умовою, що "свій" чи від "свого" не заносило би якимись сусідськими "-ізмами". То не значить, що модерні, нові думки та ідеї не можна б впроваджувати, вдягнувши їх в український стиль.

Щоб було правильне розуміння, вияснюється, що не йдеться нам, щоб було негативне ставлення до англійської мови, культури: американської, канадської чи інших країн, про знецінювання американського середовища чи творення українського "тетта". Нам йдеться про те, щоб в українських середовищах, установах та інституціях була маніфестована українськість. Зрозуміло, що того очікувати нам треба, в першу чергу, в наших церквах: центральних громадських установах та репрезентаціях, в наукових і політичних середовищах та в українських родинях.

В українській обстановці, - чи то буде дім чи український громадський центр, в час українських імпрез зобов'язують: українська мова, український стиль і український традиціоналізм.

Поза родинною, якої вплив на розвиток особовости дитини часто має вирішальне значення, другою у важності і силі впливу є наші Церкви. Тому треба гостро реагувати, якщо в українській церкві вживається чужої мови, якщо "занечищується" наш обряд латинщиною і впроваджується у нашу, елементи чужої традиції, пояснюючи все це веде до однорідности християн. В пляні українізації, звертати увагу на церковні садочки, початкові школи, клуби молоді, спортові та інші товариства, брацтва та сестрицтва, врешті різні комітети.

д. Безіменний/Частина І-ша/.

МЕТОДА СХОДИН ЮНАЦЬКОГО ЗВЕНА

Сходини звена є основною і найважливішою формою вишколу, а тому добра підготовка і правильне організаційне переведення звенових сходин, мають засадниче значення. Виховник/зверхник повинен завжди підготувати план сходин наперед та керуватися ще такими моментами: заздалегідь підбирати відповідне законспіроване місце, своєчасно повідомляти членів звена про місце і час сходин, дотримуватися точности і вимагати від членів звена, щоб вони були на місці 5 хв. скоріше, перед початком сходин.

Сходини юнацького звена - це організаційна зустріч членів/які знаються виключно по організаційних псевдах/ звена з метою обговорення всіх організаційних і ділових справ, перевірки виконання доручень, намічення плану праці на найближчий період, передачі нових доручень та завдань, передання інформацій, переведення виховно-вишкільних гутіром і загальної підготовки юнацтва до іспиту і проб.

Сходини звена відбувати за відповідним церемоніалом, як слідує:

Коли входить виховник/зверхник юнацтво звена піднімається, а

Звеновий наказує юнацтву: - "СТРУНКО"!

Виховник/зверхник вітається словами - "Слава Україні!"

Всі члени звена відповідають спільно - "Героям Слава!"

Звеновий: - "Друже виховнику/зверхнику, голову слухняно сходини звена юнацтва до вашої розпорядимости."

Виховник/зверхник - рецитує сам "Вступ до Декалогу" і називає одну точку з "Декалогу", тоді члени звена спільно рецитують названу точку.

Звеновий: - "СПОЧИНЬ!"

Дальше вже ведеться програма сходин звена за поданим зразком, як у збірнику "ПРОГРАМОВІ ЗАСАДИ І ПРАВИЛЬНИК ЮНАЦТВА ОУН, гляди сторінка 27.

По закінченні програми сходин слідує звичайний церемоніал закриття:

Виховник/зверхник: - "Закриваю сходини, прошу встати!"

Звеновий: - "Струнко!"

Виховник/зверхник: називає одну точку "Декалогу/найкраще "шосту" - всі рецитують/ тоді виховник: "Слава Україні!"

Члени звена збірно: - "Героям Слава!"

ж ж ж ж ж

Вишкільні матеріали з терену КУБАНЬ

В С Т У П

Живемо в часі дуже важному, в часі, коли іде боротьба не тільки за Україну, не тільки за Америку, але і за долю цілого людства. Це не фраза для збудження почувань, це є реальна дійсність, яку одна група людей не бачить, друга не хоче бачити, третя свідомо замилює очі своїм сусідам, бо це є одна з методів в тій боротьбі/замилування очей/.

Члени Юнацтва ОУН не можуть стояти збоку, бо ніхто не може стояти збоку, кожний партиципує в тій боротьбі свідомо чи несвідомо, активно чи пасивно. Юнацтво ж повинно бути не предметом, а підметом у цій боротьбі.

В кожній бо громаді є група, яка провадить і група, яка є проваджена. Члени юнацтва повинні належати до тої групи, яка провадить. В СУМ, в Пласті, ТУСМ, СУСТА, вони повинні бути ті, до яких голосу прислухаються. Це не значить, що всі мусять займати високі становища, бо можна мати становище і слухати того, що становища немає і навпаки. Тут говорить про провідництво не формальне, а фактичне. Оця здібність провадити повинна бути маніфестована і серед позаукраїнського середовища. Українці ж у вільному світі мають спеціальне післанництво, бо боротьба, яка сьогодні потрясає цілим світом почалася на Україні 50 літ тому і всі методи, які сьогодні вживаються комунізмом, були вперше застосовані там, на Українських Землях і серед Українського Народу. Члени Юнацтва ОУН повинні це післанництво вглибити і основно усвідомити та переводити в життя. Тому члени Юнацтва ОУН в кожній ситуації, в кожних обставинах повинні старатися бути тими, що надають тон, надають курс, унапрямують хід.

Одною з прикмет провідної групи є добра поінформованість, знання справи. Щоб в такому напрямі прийти з допомогою, будемо висилати короткі інформації, по змозі періодично, правдоподібно кожного місяця.

Кожний юнак повинен дістати цей матеріал перед сходами, його прочитати, передумати, евентуально перечитати ще додаткову літературу зв'язану з темою. На сходинах, коли приходить час на гутірку, цей матеріал повинен бути обговорений. Питання чи непогодження, інший підхід, що вимагатимуть відповіді, повинні бути спрямовані через обласних до теренової Редакції. Тут питання чи непогодження будуть розглянені і негайно відповіді будуть тою самою дорогою переслані назад по змозі так, щоб їх можна було обговорити на слідуєчих сходинах.

Дискусії у звенах повинні бути ширі, відкриті, як в родині, і комунікація між звенами і Тереновою Редакцією через обласні, повинна також бути відкрита і шира. Солідна застана над темами і проблемами, їх спільне обговорення і шира

комунікація між звенами і редакцією допоможуть нам рости і мужніти, щоб мати силу встоятися в тій затяжній боротьбі за панування над світом.

СУ!

Славич, в.р.

ж ж ж

ПЕРША ТЕМА - СЕРЕДОВИЩЕ

Знати середовище, в даному випадку американське середовище, дуже важна річ. Середовище юнацтва - це в основному середньошкільна і студентська молодь. Ця молодь в 50-их роках була політично байдужа. В 60-их роках певна її частина політично заактивізувалася і в певних випадках вдавалося їй потягнути за собою досить велике число молоді. Ця активізація напевно залишиться і в 70-их роках.

Оті студентські активісти організаційно не становлять одного тіла, але всім їм характерне критичне, чи прямо вороже, наставлення до американської системи чи, як то вони говорять "естаблішменту" і прихильне наставлення до комунізму і комуністичних держав.

Деякі екстремні групи ідентифікують себе з комунізмом. Таке наставлення і поступовання входить в колізію з багатьма ідеями, які вони голосять.

Кричать вони проти аморальности "естаблішменту", а самі підпирають найбільш аморальні системи в людській історії; борються за мир, а підпирають найбільших підпалювачів війни, які навіть зі своїми замірами не криються; проповідують демократію, свободу, права людини, а не бачать, що в країнах під комунізмом все це придушене залізною п'ятою диктатури.

В оцінці міжнародних явищ, таксамо як їх старші хресні батьки - ліберали, вживають подвійних стандартів - одні для комуністичних, другі для некомуністичних держав. Часом поведуться так, немов би на світі не було нікого іншого тільки Америка⁺. Найбільш маркантно оті протиріччя студентських активістів видно в їх поставі супроти В'єтнаму і Чехословаччини. В першому випадку вони борються ніби то з в'єтнамським народом проти американського імперіялізму, в другому випадку - вони ані не писнули, коли чеські і словацькі робітники, інтелектуали, студенти боролися, щоб задержати невеликий отвір, що їм Дубчек зробив у їхній тюрмі.

Причина?

Тижневик "Тайм", який не можна посуджувати в консерватизмі, бо від довшого часу він займав дуже ліберальну позицію супроти акцій студентських активістів, в числі з 27-го квітня 1970 р. дає частинну відповідь устами свого кореспондента в нотатці "Енд оф де марч"/ст. 27/. Між іншим він пише: - "Then came a Cuban Flag, bold and bright, for a moment

reminding me that once, when Castro was still in the hills, he looked like a hero to many of us. Then I remembered "Al paredon /to the Wall/" and the betrayals that came before the sugar cane. But the Kids could not remember. /Підкреслення моє/. These wispy-boarded caricatures of the sainted Che".

"The Youth against War and Fascism under a red banner emblazoned with Lenin's portrait. Maybe they had not heard of the early, ugly Party tyranny that broke the heart of Lenin's romantic young American follower, John Reed". /Підкреслення моє/.

Сла--ч

ж ж ж

+

То значить, що вони дуже часто говорять лише про Америку та критикують її уряд, а комуністів та російських імперіалістів, які хочуть загарбати цілий світ - ніби не бачуть. Вони не стараються в'язати американських проблем з світовими.

о о о

ДО ПРОБЛЕМ МОЛОДІ В ДІЯСПОРІ

Проблема: Як заактивізувати позитивні молоді одиниці, чи групи молодих людей, для праці в користь української справи.

Щоб розробити програму заактивізування молоді, треба перш за все розглянути дійсний її стан, її проблеми, її наставлення, спосіб думання, бажання, тощо. Іншими словами треба починати від наступного заложення: бачити молодь такою, якою вона є в дійсності, а не такою, якою вона мала б бути. Це останнє є фактично нашою метою, а не дійсним станом.

Дійсність нам підказує таке:

Живемо поза Україною вже впродовж чотирьох генерацій, а від закінчення війни одну генерацію/ЗСА і Канада/. Живемо серед неукраїнського оточення, обставин виховання, шкільництва, праці, товариських взаємин, культурних, політичних, релігійних впливів тощо. Всі українці нижче 30 років життя знаходяться в

тій категорії, бо народжені і живуть поза Україною.

Це мало вплив на молодші генерації українців, що унаслідок у житті характерними особовостями, як ілюструють приклади:

1. Почуття "емігрантськості" серед них не існує. Молодь вважає себе повноправними громадянами в країнах, де живе/де народилася або поселилася/. Цей стан вже можна завважити і серед великої більшості старшого покоління.

2. Очевидним і нормальним є зацікавлення різними аспектами життя даної країни, що може відвертати увагу молоді від суто-українського життя чи проблем.

3. Не можна забувати, що на американському континенті є наступні поняття, які треба прийняти і зрозуміти/щоб оминати непотрібних конфліктів/: тут є вироблене поняття "національна приналежність" і "національне походження". З тактичних мотивів воно є практичне - і розв'язує абсурдальне поняття "двох батьківщин".

4. В наших обставинах поселення витворився різноманітний тип українця/українець-канадець, українець-аргентинець, і т.п./ в тому сенсі, що для нього існують, крім все-українськості, також і льокальні льояльності і забарвлення. Тому, що ті "льокальні забарвлення" чи льояльності є не можливо поборювати, їх попросту треба скеровувати в бажаному для нас напрямі. Треба собі здати справу, що в обставинах діаспори українська молодь може собі вибирати: або задержати свою підставову українськість або відступити від неї. Тому треба сприяти і витворювати такий стан, щоб молодь відчула, що її українськість буде для неї зиском/духовим і фізичним/, а не втратою, і що й українськість буде зиском для країн, в яких вона живе.

5. Українська молодь в діаспорі не сприймає України та українських проблем в такий самий спосіб, як її попередники, які були в безпосередньому контакті з процесами нашого народу в краю. Натомість українська молодь в діаспорі має тільки посередній зв'язок/дім, родина, школа, молодіжні організації, церква, і т.д./ що є невистарчальним. Але це не означає, що українська молодь не може сприймати українську проблематику на рівні/або навіть краше/ з іншими турботами. СПРАВА ТУТ НЕ ПОЛЯГАЄ У ВИКЛЮЧЕННІ З ЇЇ СВІТУ ВСЬОГО ІНШОГО КРІМ УКРАЇНСТВА, А РАДШЕ ВКЛЮЧЕННЯ УКРАЇНСТВА І УКРАЇНСЬКОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ В ЇЇ СВІТ. Себто обі течії мусять іти в парі, а не себе взаємно виключувати.

6. Процес до українства молоді в діаспорі не є виключно автоматичним, чи підсвідомим/вольовим/ - як це в Україні - АЛЕ Є ТАКОЖ ПРОБЛЕМОЮ ПІЗНАННЯ. Молода українська людина в діаспорі мусить і ХОЧЕ також пізнати, вивчити це українство та його проблеми. Лиш тоді та людина зможе краще реагувати емоційно та інтелектуально. Молода людина мусить і ХОЧЕ знайти свої власні методи сприймання України.

Ідучи назустріч молоді, яка ХОЧЕ пізнати і вивчити українськість, треба їй передавати відомості про ситуацію в Україні. В систему виховання по молодіжних організаціях, курсах українознавства, включати сучасні матеріали з України. Бо з теперішніми процесами в Україні наша молодь відчуває найбільший зв'язок — бо там борються їхні РОВЕСНИКИ за права українського народу, а ТУТ молодь бореться за права і рівноправність української громади і громадян українського походження в Канаді. До історичного минулого молодь в діаспорі дійде через сучасні події і свою працю.

Як і завжди, відбувається на базі минулого чергове відродження українства, і його започаткувала і ним провадить наша молодь — в Україні і в діаспорі.

Це здоровий природний процес, розвиткові якого має сприяти в с е наше членство, даючи повну допомогу молоді у її праці для здійснення завдань української визвольної боротьби.

АСКОЛЬД

Вишкільний матеріал терену
Канади на орг. сходини звен.

ж ж ж ж ж

НАША СТУДІЙНА ПОЛІТИКА

Відповідно унапрямлюючи, мусимо забезпечити важливі ділянки українського життя тут поза Україною і осягати дипломи тих професій, в яких можна найуспішніше боронити прав української нації на державних і міжнаціональних форумах. Практика показує, як багато можна зробити для української справи, якщо розпоряджається людьми, що є високоякісними фахівцями, а заразом українськими патріотами-націоналістами.

Тому у виборі студій слід дораджувати:

- а/ політичні студії,
- б/ журналістику,
- в/ право і міжнародне право,
- г/ теологію,
- ґ/ військовість,
- д/ мистецтво,
- е/ учителювання/на вищих шаблях/,
- є/ наукові студії.

Це не значить, що інші ділянки науки та інші професії є неважними чи менше важними. Вони є добрі і важливі, але головне залежить від вартості того, хто дані професію виконує, чи дає себе і свій фах до розпорядимості української нації.

Студенти-націоналісти і унапрямлені студії дадуть Організації і тим самим українській нації висококваліфікованого члена і працівника.

РАДІОАМАТОРИ

В українській пресі, яка друкується у вільному світі, не раз писалось про те, що в СРСР передають свої пересилання різні "дикі" станції, збудовані самочинно аматорами.

Боротьба московського режиму з ними йде вже роками, але - як виходить - вони всетаки діють. Більше того! Не зважаючи на погрози і суворі кари, їх число збільшується. При кінці минулого року "Комсомольська правда" писала, що в самому тільки Донецьку відкрито впродовж вересня-жовтня 1974 року понад тисячу нерєєстрованих радіовисилачів.

Газета пише: "Власний пересилач в середовищі друзів і подруг - ознака й доказ погорди до риску, знак очайдушности та молодечтва. Зокрема чваняться перед дівчатами. Заповідає спікер: "Це музика для тебе - Наташа! І горда Наташа слухає.

Та можна думати, що це не єдині причини поширення "диких" пересилань. В умовах московсько-режимного затиску слова і навіть музики - це прояви звільнення себе від загальної принижуючої казенщини, можливостей вільного вислову, вільного вибору музики. Політики покищо в цих пересиланнях мало. Проте КГБ, який тепер веде енергійну боротьбу з "незаконним пересиланням, знає добре, які небезпеки в цьому скриваються. Зокрема щораз частіше "дикі пересилання" є джерелом інформацій, що їх не можна знайти в советській пресі. І одного дня може трапитися, що пересилачі почнуть докладніше займатися і політичними проблемами.

Який з цього є висновок для нашого юнацтва?

Вступати до радіоаматорських клубів, щоб спеціалізуватися у радіонадаванні і прийманні. Будучи спеціалістами в ділянці радіоелектроніки будувати самим відповідної сили апарати, творити українські радіокружки, зарєєструвати їх легально і вправляючи, нав'язувати товарисько-аматорські контакти з радіонадавачами в Україні.

Напевно трапиться одного дня, що хтось із нашого радіокружка зловить контакт з радіоаматором з України, який займатиметься політичними проблемами. Тоді інформації з України надходитимуть швидко, будуть свіжими новинками, що в практичній роботі нашого Руху має першочергове значення.

Крім того, кожний юнак має за завдання спеціалізуватися в таких ділянках модерної техніки, яка сприяла б його справності і дії в процесі визвольно-революційної боротьби українського народу.

Маючи гуртки радіоаматорів в різних країнах світу, вони могли б бути ідеальним нашим зв'язком у наглих справах.

З М І С Т

	Ст.
1. "ДУХОВЕ ОБЛИЧЧЯ СУЧАСНОГО СТОЛІТТЯ	1
2. "ЗАЛІЗНІ СТОВПИ - І. Калинець - вірш	6
3. "ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА НА НОВОМУ ЕТАПІ"	7
4. "УКРАЇНА" - В. Мороз - вірш	18
5. "ПЕРСПЕКТИВИ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ ОУН	14
6. "ЗА ПОЛІТИЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ"	23
7. "ВІЛЬНА ЛЮДИНА"	26
8. "ПРАЦЯ ЮНАЦТВА ОУН СЕРЕД МОЛОДІ НА ЛЕГАЛЬНОМУ /частина І-ша/ СЕКТОРІ	38
9. МЕТОДА СХОДИН ЮНАЦЬКИХ ЗВЕН	40
10. ВИШКІЛЬНИЙ МАТЕРІЯЛ ТЕРЕНУ "КУБАНЬ"-ВСТУП.....	41
11. ПЕРША ТЕМА - СЕРЕДОВИЩЕ	42
12. "ДО ПРОБЛЕМ МОЛОДІ В ДІЯСПОРІ	43
13. НАША СТУДІЙНА ПОЛІТИКА	45
14. РАДІОАМАТОРИ	46

Ж Ж Ж Ж Ж Ж
Ж Ж Ж Ж Ж

ПАТЕТИЧНИЙ МОНОЛОГ

Слова древні, як небо,
і молоді, як революція,
підступають до горла,
коли думаю про тебе, Батьківщино.
Ти не просто колиска моя
і колиска мого сина, —
люди народжуються на світ,
щоб вирости з колиски!
Ти не просто храм,
зачаклований садами
і замащений золотом пшениців, —
у храмах
освячувалися
не лише мечі Гонти й Залізняка!
Ти не просто гігантська кузня,
в якій невтомні велетні
перековують сонце,
щоб світило ясніше і далі!
Ти не просто рідна ріднizza...
Але ти
і колиска,
і храм
і кузня,
і рідна ріднizza,
без якої
я виріс би нікчемним перекотиполем
в страхітливих реп"яхах сумнівів...
Чумацьким шляхом твоєї душі, Батьківщино,
увійшли в мою душу —
і непокорний, як сивий Славута,
русич,
що голіруч ходив на дика;
і громовий голос вічного Тараса;
і досвітні огні в Лесиних очах;
і вогниста кров богунців на небесно-золотому знамені;
і задивлена в далеч мати,
що не перестає виглядати синів з війни...
на ознаку твоєї вроди і влади наді мною,
я не можу вибрати
з твоєї невмирущої мови
незглибиме слово
на ознаку моєї любові
до тебе, Батьківщино...